

4 חינוך והשכלה

חינוך הוא תהליך של למידה, שבו האדם רוכש ידע, התמצקות, מיומנויות, ערכים או עמדות. חינוך מאפשר לאדם לממש את יכולותיו ומאפשר למדינה להשביח את ההון האנושי שלה ובכך למצות את הפוטנציאל האנושי של אזרחיה. נתוני חינוך והשכלה כוללים את ההוצאה לחינוך; מערכת החינוך (תלמידים ועובדי הוראה); השכלה גבוהה והכשרה מקצועית. כמו כן, מובאים נתונים על נושאים מיוחדים בחינוך והשכלה¹. הנתונים מתקבלים ממשרד החינוך, ממוסדות להשכלה גבוהה, ממשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, מסקרי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ועוד.

נתונים נבחרים, 2019

סטודנטים באוניברסיטה הפתוחה

48.0 אלף
מהם:

לתואר ראשון 45.1 אלף
לתואר שני 2.4 אלף

מקבלי תארים מכל המוסדות להשכלה גבוהה

82.9 אלף
מהם:

תואר ראשון 51.2 אלף
תואר שני 25.7 אלף
תואר שלישי 1.6 אלף

תלמידים בחינוך על-תיכון (לא-אקדמי)

57.3 אלף

תלמידים בקורסים להכשרה ולהשתלמות מקצועית בפקוח משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים (2018)

51.6 אלף

נבחנים בבחינות הבגרות

75.7%

מהנבחנים היו זכאים לתעודת בגרות

נשירה ממערכת החינוך

11.6 אלף (1.4%)

מתלמידי כיתות ז-יב (לא כולל ערביי ירושלים) נשרו מהמערכת ולא עברו למסגרת חלופית

השכלה גבוהה, השכלה על-תיכונית (לא-אקדמית) והכשרה מקצועית

סטודנטים באוניברסיטאות, במכללות האקדמיות ובמכללות האקדמיות לחינוך

268.6 אלף

מהם:

לתואר ראשון 194.3 אלף
לתואר שני 61.0 אלף
לתואר שלישי 12.0 אלף

הוצאה לאומית לחינוך

112.6 מיליארד ש"ח

(8.0% מהתמ"ג)

מערכת החינוך

בתי ספר

תלמידים

1.795 מיליון

בחינוך היסודי

1.050 מיליון

בחינוך העל-יסודי

745.3 אלף

עובדי הוראה

161.3 אלף

מעונות יום

וחינוך קדם-יסודי

ילדים בני 0-7

864.1 אלף

גננות בגנים

18.7 אלף

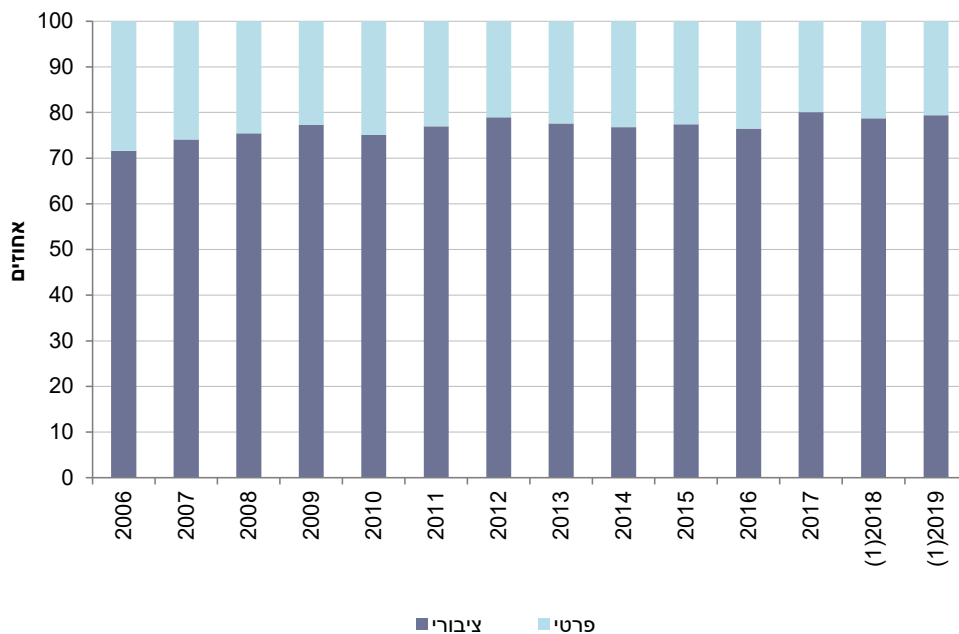
¹ שנת לימודים מתחילה במהלך שנה לועזית אחת ומסתיימת במהלך השנה הלועזית שאחריה. כך למשל, שנת תשע"ט התחילה ב-2018 והסתיימה ב-2019. שנת לימודים מצוינת באותיות עבריות, ולצידן השנים הלועזיות (2018/19). מועד ההתחלה ומועד הסיום של שנת הלימודים משתנים בהתאם למסגרת הלימודים. כך לדוגמה, שנת לימודים במערכת החינוך מתחילה ב-1 בספטמבר ומסתיימת ב-31 באוגוסט, ושנת לימודים אקדמית מתחילה באוקטובר ומסתיימת בספטמבר.

הוצאה לחינוך

הוצאה לאומית לחינוך¹

בשנת 2019 הסתכמה ההוצאה הלאומית לחינוך ב-112.6 מיליארד ש"ח, שהם 8.0% מהתמ"ג. 79.4% מההוצאה הייתה במימון ציבורי (ממשלה, רשויות מקומיות ומלכ"רים), ו-20.6% - במימון פרטי (משקי בית ותרומות מחו"ל).

הוצאה לאומית לחינוך, לפי מגזר מממן
2019-2006

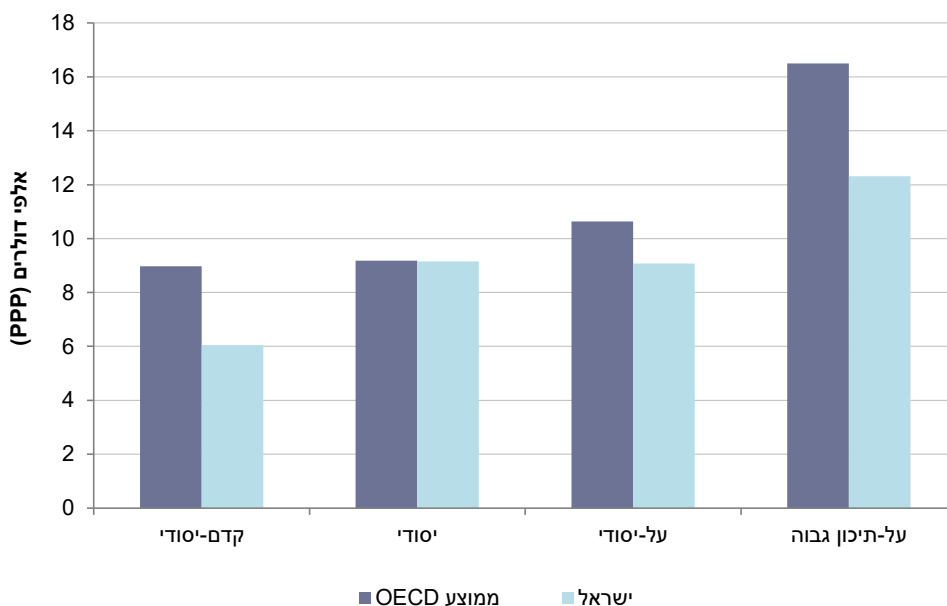

(1) נתונים ארעיים.

1 בהוצאה הלאומית לחינוך נכללות ההוצאות השוטפות בכל מוסדות החינוך הציבוריים והפרטיים (מחינוך קדם-יסודי ועד להשכלה גבוהה), הוצאות משקי בית לשיעורים פרטיים, לספרי לימוד וכדומה, וכן הוצאות לבניית מוסדות חינוך חדשים ולרכישת ציוד (השקעות בנכסים קבועים).

ישראל נמנית עם המדינות שבהן ההוצאה הלאומית לחינוך (כולל בני 0-3; לא כולל תוכניות חינוך נוספות) כאחוז מהתמ"ג היא מהגבוהות במדינות ה-OECD. בשנת 2017 ההוצאה הלאומית לחינוך כאחוז מהתמ"ג בישראל הייתה גבוהה במיוחד - 7.5%, לעומת 5.8% בממוצע במדינות ה-OECD. השוואת ההוצאה הממוצעת לחינוך לתלמיד במחירים בין-לאומיים קבועים (במונחי שווי כוח הקנייה: PPP – Purchasing Power Parity) מראה כי ברוב דרגי החינוך הייתה ההוצאה בישראל נמוכה מההוצאה הממוצעת במדינות ה-OECD. בבחינת פערים אלו יש להביא בחשבון שאחוז הצעירים בישראל גבוה מאחוז הצעירים הממוצע במדינות ה-OECD.

הוצאה ממוצעת לחינוך לתלמיד במוסדות ציבוריים ובמוסדות פרטיים בישראל ובמדינות ה-OECD (ממוצע), לפי דרג חינוך 2017

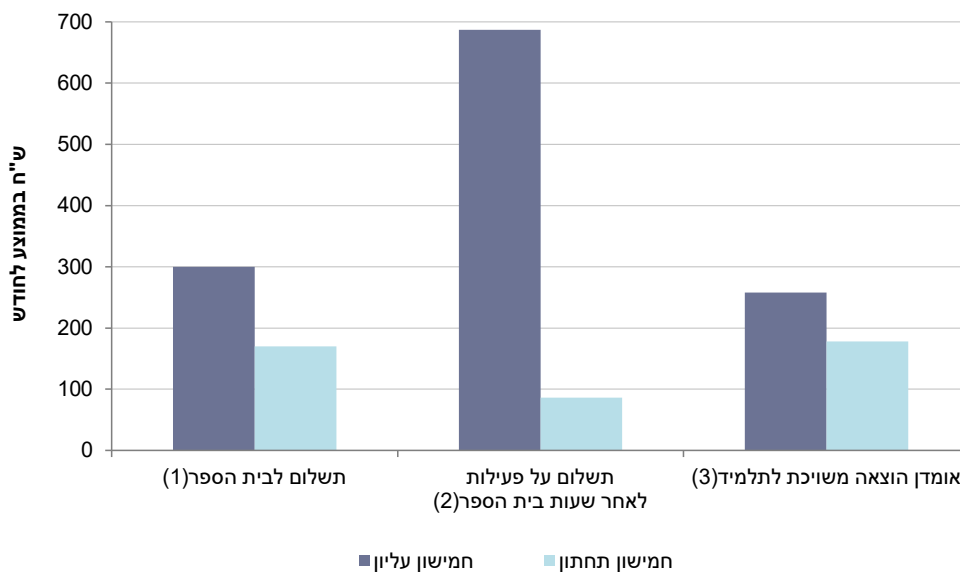

מקור הנתונים: OECD, Education at a Glance 2020.

הוצאה פרטית לתלמיד עבור שירותי חינוך

ההוצאה הפרטית לתלמיד עבור שירותי חינוך בשנת 2018 הייתה 701 ש"ח למשק בית בממוצע לחודש. בחלוקת משקי הבית לחמישונים, לפי הכנסה נטו לנפש סטנדרטית, נמצא כי בחמישון העליון הגיעה ההוצאה ל-1,245 ש"ח בממוצע לחודש, פי 2.87 מההוצאה בחמישון התחתון - 434 ש"ח בממוצע לחודש.

הוצאה פרטית לתלמיד עבור שירותי חינוך, לפי חמישוני הכנסה של משק הבית 2018

- (1) כולל תשלום חובה ותשלום רשות.
 (2) כולל הוצאות עבור חוגים, שיעורים פרטיים ומבחנים.
 (3) כולל הוצאות לרכישת ספרים ומחברות, כלי כתיבה, מחשב וציוד נלווה, שירותי אינטרנט ומינוי לספרייה.

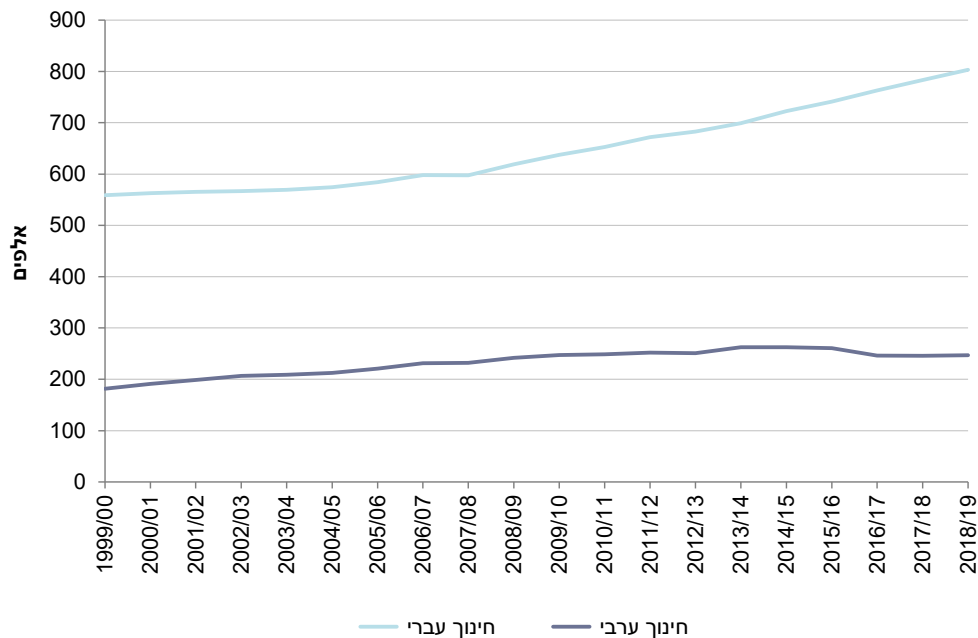
מערכת החינוך

בשנת תשע"ט (2018/19) למדו בבתי הספר היסודיים והעל-יסודיים 1.795 מיליון תלמידים, ולימדו בהם 161.3 אלף עובדי הוראה. נוסף על כך, בחינוך הקדם-יסודי ובמעונות היום היו בשנה זו 864.1 אלף ילדים בני 0-7. בגנים שבפיקוח משרד החינוך היו 18.7 אלף גנות.

חינוך יסודי

בשנת תשע"ט (2018/19) למדו 1.050 מיליון תלמידים בבתי ספר יסודיים (76.5% בחינוך העברי ו-23.5% בחינוך הערבי). בשנים תש"ס-תשע"ט (1999/00-2018/19) נצפתה מגמת עלייה במספר התלמידים, הן בחינוך העברי והן בחינוך הערבי (43.8% ו-35.9%, בהתאמה), אולם בשנים האחרונות (2018/19-2015/16) מספר התלמידים בחינוך העברי עלה ב-8.4%, ואילו מספר התלמידים בחינוך הערבי ירד ב-5.2%.

תלמידים בחינוך היסודי - חינוך עברי וחינוך ערבי
תש"ס-תשע"ט (2018/19-1999/00)

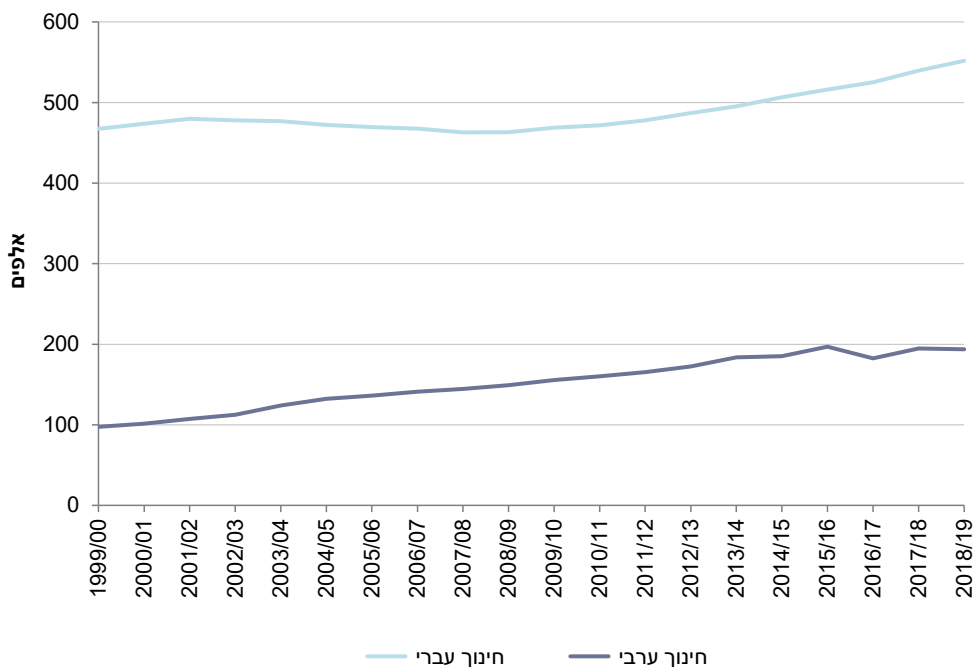
פיקוח בחינוך העברי

בחינוך העברי שלושה זרמים עיקריים: ממלכתי, ממלכתי-דתי וחרדי. רוב תלמידי החינוך העברי לומדים בבתי ספר שבפיקוח הממלכתי, אך בשנים תש"ס-תשע"ט (1999/00-2018/19) ירד חלקם בבתי ספר יסודיים מ-60.4% ל-51.6%. באותן השנים אחוז התלמידים שלמדו בבתי ספר יסודיים בפיקוח הממלכתי-דתי היה יציב (19.2% ו-18.5%, בהתאמה), ואילו אחוז התלמידים שלמדו בבתי ספר יסודיים בפיקוח החרדי עלה מ-20.4% ל-29.9%.

חינוך על-יסודי

בשנת תשע"ט (2018/19) למדו 745.3 אלף תלמידים בבתי ספר על-יסודיים (74.0% בחינוך העברי ו-26.0% בחינוך הערבי). בשנים תש"ס-תשע"ט (1999/00-2018/19) מספר התלמידים בחינוך העברי עלה במתינות (18.0%), ואילו מספר התלמידים בחינוך הערבי הוכפל.

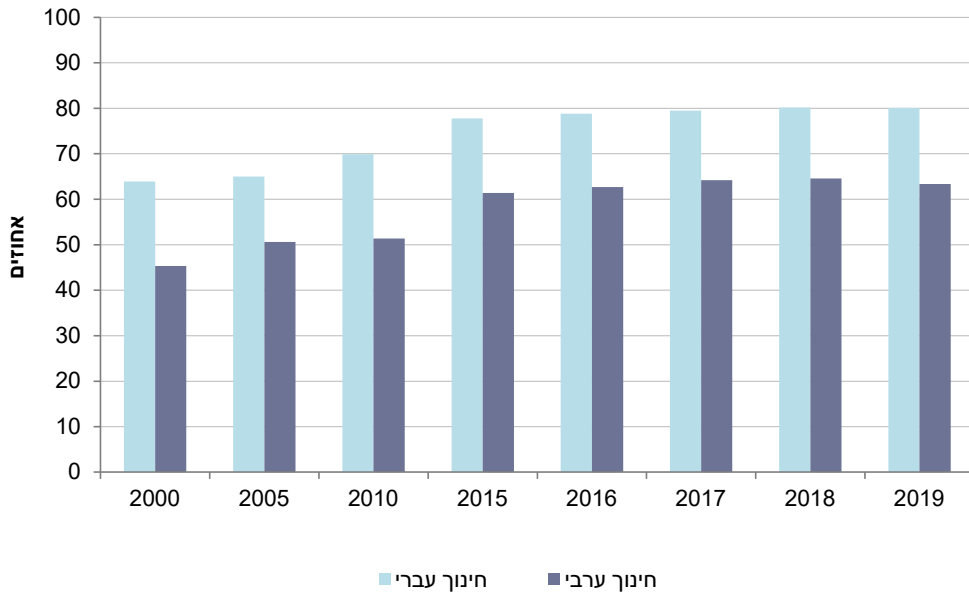
תלמידים בחינוך העל-יסודי - חינוך עברי וחינוך ערבי
תש"ס-תשע"ט (1999/00-2018/19)

זכאים לתעודת בגרות

בשנת 2019 75.7% מהנבחנים בבחינות הבגרות היו זכאים לתעודה. אחוז הזכאים בחינוך העברי (80.1%) היה גבוה מאוד לעומת אחוז הזכאים בחינוך הערבי (63.4%). בחינוך העברי אחוז הזכאים בפיקוח החרדי (37.4%) היה נמוך מאוד לעומת אחוז הזכאים בפיקוח הכללי (84.2%) ובפיקוח מינהל החינוך הדתי (86.2%).

זכאים לתעודת בגרות מהנבחנים - חינוך עברי וחינוך ערבי
שנים נבחרות

תלמידים עם צרכים מיוחדים

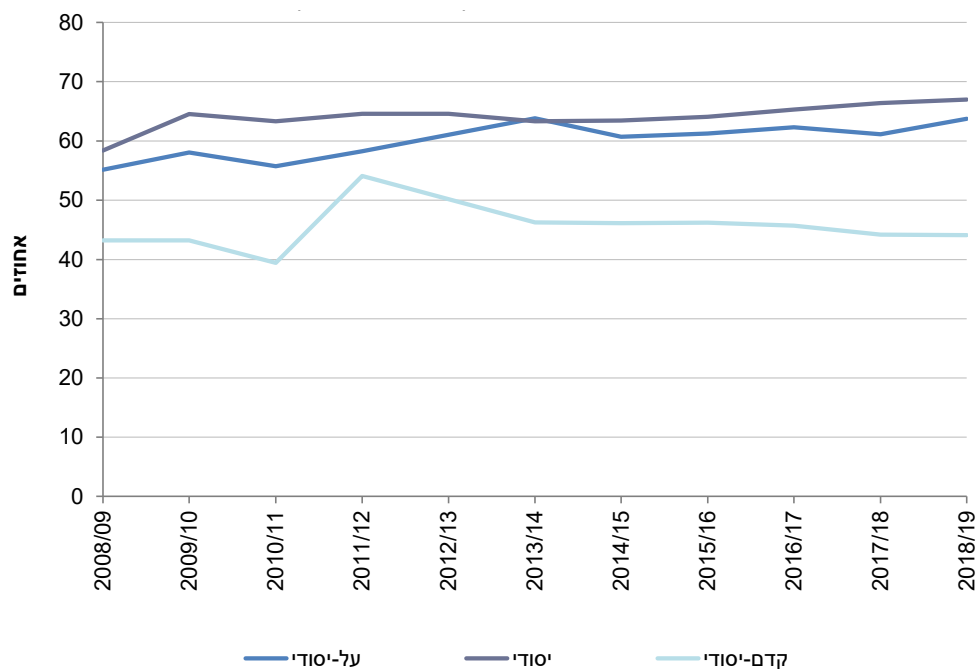
בשנת תשע"ט (2018/19) למדו בבתי הספר 261,182 תלמידים עם צרכים מיוחדים, שהם 11.1% מכלל התלמידים שלמדו במסגרות שבפיקוח משרד החינוך: 40,713 למדו בחינוך הקדם-יסודי (7.8% מכלל התלמידים בחינוך הקדם-יסודי), 136,001 למדו בחינוך היסודי (12.7% מכלל התלמידים בחינוך היסודי) ו-84,468 - בחינוך העל-יסודי (11.1% מכלל התלמידים בחינוך העל-יסודי).

למידה של תלמידים עם צרכים מיוחדים בכיתות רגילות מצמצמת את ההפרדה בחינוך, ועשויה להיות משמעותית עבורם מבחינת רכישת השכלה על-תיכונית או השכלה גבוהה והשתתפות בשוק העבודה בבגרותם. שילוב תלמידים אלו בכיתות הרגילות נתפס כמפתח לחברה מגוונת, שוויונית ובריאה. האפשרות של תלמידים עם צרכים מיוחדים לקבל את התקצוב שהם זכאים לו, ללא תלות בסוג מסגרת הלימודים, עשויה להגדיל את מספר התלמידים הלומדים בכיתות רגילות.¹

1 בשנים האחרונות הולכת ומתרחבת המגמה של קבלת תקציב אישי ובחירת סוג מסגרת הלימודים. זאת החל בהחלטות ועדת דורנר ב-2011, שיושמו בתחילה במספר קטן של יישובים, וכלה בתיקון ה-11 לחוק החינוך המיוחד. התיקון לחוק התקבל באוגוסט 2018, ויישמו החל בשנת 2019 במחוז הצפון. עיקרי התיקון הם מתן זכות בחירה להורים בנוגע לסוג מסגרת הלימודים שבה ילמד ילדם, והענקת סל שירותים לפי רמת התפקוד של הילד וללא תלות במסגרת הלימודים.

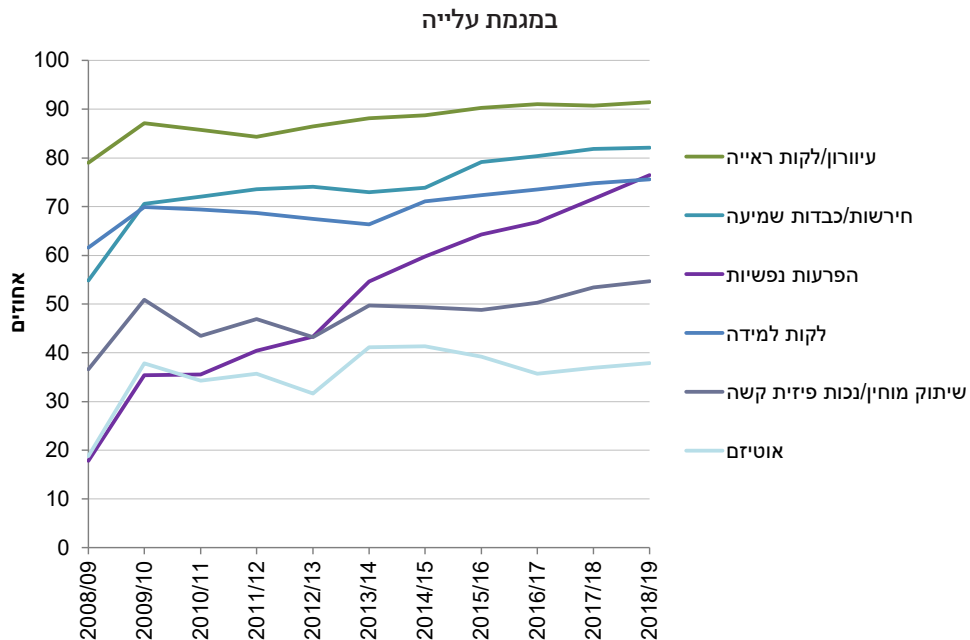
בשנים תשס"ט-תשע"ט (2008/09-2018/19) חלה עלייה מתונה באחוז התלמידים עם צרכים מיוחדים הלומדים בכיתות רגילות ומקבלים שירותי שילוב, הן בחינוך היסודי (מ-58.4% ל-67.0%) והן בחינוך העל-יסודי (מ-55.1% ל-63.7%). בחינוך הקדם-יסודי אחוז התלמידים עם צרכים מיוחדים ששולבו בכיתות רגילות השתנה בשנים אלו, אולם בשנת 2018/19 הוא היה דומה לאחוז בשנת 2008/09 (44.2%-43.2%, בהתאמה).

תלמידים עם צרכים מיוחדים הלומדים בכיתות רגילות ומקבלים שירותי שילוב, לפי דרג חינוך תשס"ט-תשע"ט (2008/09-2018/19)

בחינה של אחוז התלמידים עם צרכים מיוחדים ששולבו בכיתות רגילות, לפי סוג הלקות, מלמדת שאחוז התלמידים עם סוגים מסוימים של לקות ששולבו בכיתות רגילות עלה במידה ניכרת בשנים 2008/09-2018/19 ברוב דרגי החינוך. כך למשל, בחינוך היסודי 76.5% מהתלמידים עם הפרעות נפשיות ו-82.1% מהתלמידים עם חירשות/כבודות שמיעה למדו בשנת 2018/19 בכיתות רגילות וקיבלו שירותי שילוב, לעומת 17.8% ו-54.9% בהתאמה, בשנת 2008/09.

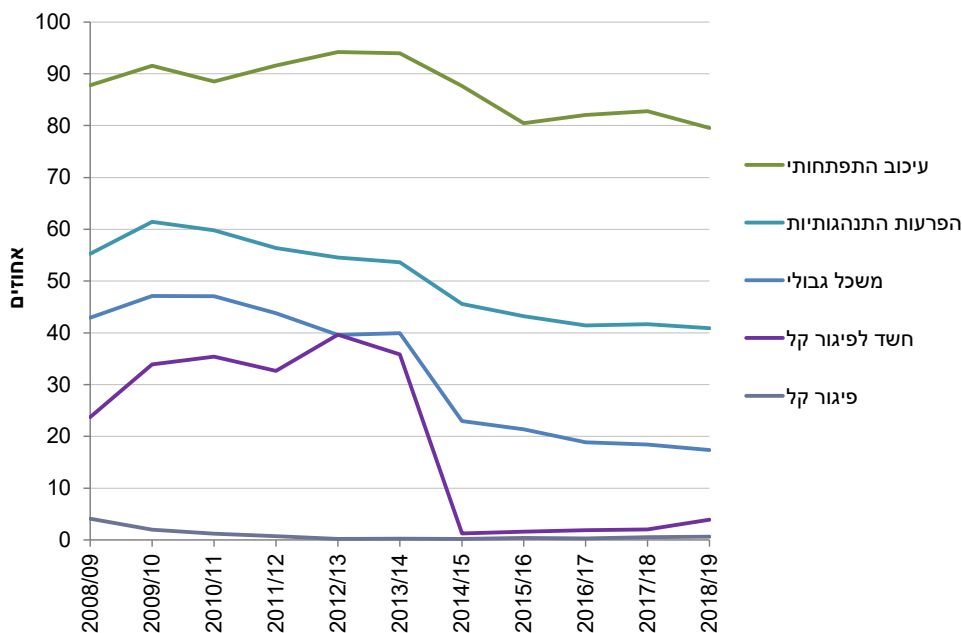
תלמידים עם צרכים מיוחדים הלומדים בכיתות רגילות בחינוך היסודי ומקבלים שירותי שילוב, לפי סוג לקות (תשס"ט-תשע"ט (2008/09-2018/19))

לעומת זאת, בסוגים אחרים של לקות (עיכוב התפתחותי, הפרעות התנהגותיות, משכל גבולי, חשד לפיגור קל, פיגור קל) אחוז התלמידים ששולבו בכיתות רגילות ירד בשנים 2008/09-2018/19 בכל דרגי החינוך. כך למשל, בחינוך היסודי 40.9% מהתלמידים עם הפרעות התנהגותיות ו-17.4% מהתלמידים עם משכל גבולי למדו בשנת 2018/19 בכיתות רגילות וקיבלו שירותי שילוב, לעומת 55.2% ו-42.9%, בהתאמה, בשנת 2008/09.

תלמידים עם צרכים מיוחדים הלומדים בכיתות רגילות בחינוך היסודי ומקבלים שירותי שילוב, לפי סוג לקות תשס"ט-תשע"ט (2008/09-2018/19)

במגמת ירידה

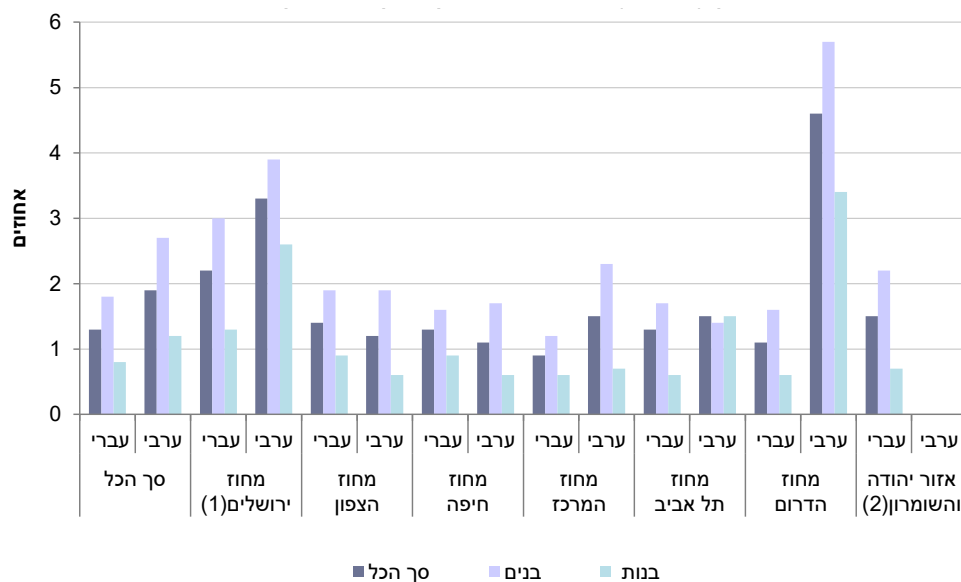
נשירה ממערכת החינוך

מתוך כלל תלמידי כיתות ז-יב במערכת החינוך שבפיקוח משרד החינוך, 15.8 אלף נשרו במהלך שנת תשע"ט (2018/19) או במעבר לשנת תש"ף (2019/20).¹ 11.6 אלף מהנושרים לא עברו למסגרת חלופית, וחלקם בקרב כלל תלמידי כיתות ז-יב היה 1.4% (1.3% מתלמידי החינוך העברי לעומת 1.9% מתלמידי החינוך הערבי).

בשנת 2018/19 או במעבר לשנת 2019/20 אחוז הנושרים בקרב תלמידי כיתות ז-יב היה 1.4%, נמוך מעט מאחוז הנושרים בשנת 2017/18 או במעבר לשנת 2018/19 (1.7%).

האחוז הגבוה ביותר של נושרים נמצא בחינוך הערבי שבמחוז הדרום (4.6%). ברוב המחוזות אחוז הבנים שנשרו היה גבוה מאחוז הבנות שנשרו, הן בחינוך העברי והן בחינוך הערבי (למעט בחינוך הערבי במחוז תל אביב).

תלמידי כיתות ז-יב שנשרו ממערכת החינוך במהלך שנת תשע"ט (2018/19) או במעבר לשנת תש"ף (2019/20), לפי מחוז מגורים ומין - חינוך עברי וחינוך ערבי

(1) לא כולל את התלמידים הלומדים בחינוך הערבי בירושלים.
(2) כולל את התלמידים הלומדים בחינוך העברי בלבד.

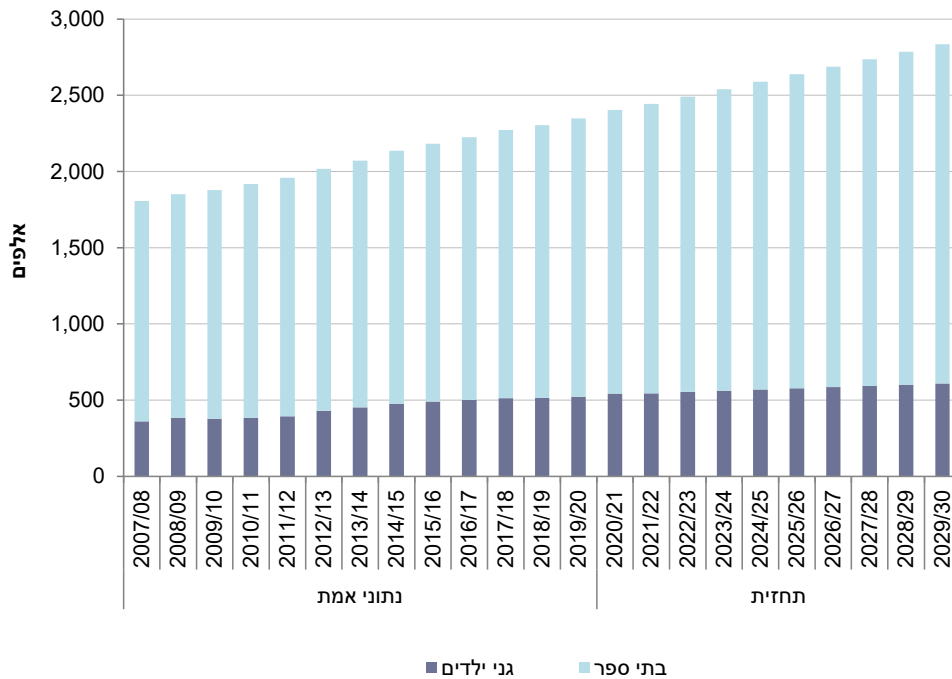
1 הואיל ואין נתונים זמינים על מוסדות חינוך רבים במזרח ירושלים, הנתון אינו כולל את התלמידים הערבים תושבי העיר.

תחזית תלמידים למערכת החינוך

בשנת תשפ"א (2020/21) מספר התלמידים הכולל במערכת החינוך צפוי להיות כ-2.398 מיליון, לעומת כ-2.348 מיליון בשנת הלימודים הקודמת (תוספת של כ-50 אלף תלמידים, עלייה של 2.1%). בגני הילדים צפויים להיות כ-543 אלף תלמידים לעומת כ-521 אלף, בהתאמה, ובבתי הספר - כ-1.861 מיליון תלמידים לעומת כ-1.827 מיליון תלמידים, בהתאמה.

בשנת תש"ץ (2029/30) מספר התלמידים הכולל במערכת החינוך צפוי לגדול ולהגיע לכ-2.835 מיליון, תוספת של כ-487 אלף תלמידים לעומת שנת 2020/21 (עלייה של 20.7%).

תחזית תלמידים למערכת החינוך תשפ"א-תש"ץ (2029/30-2020/21)

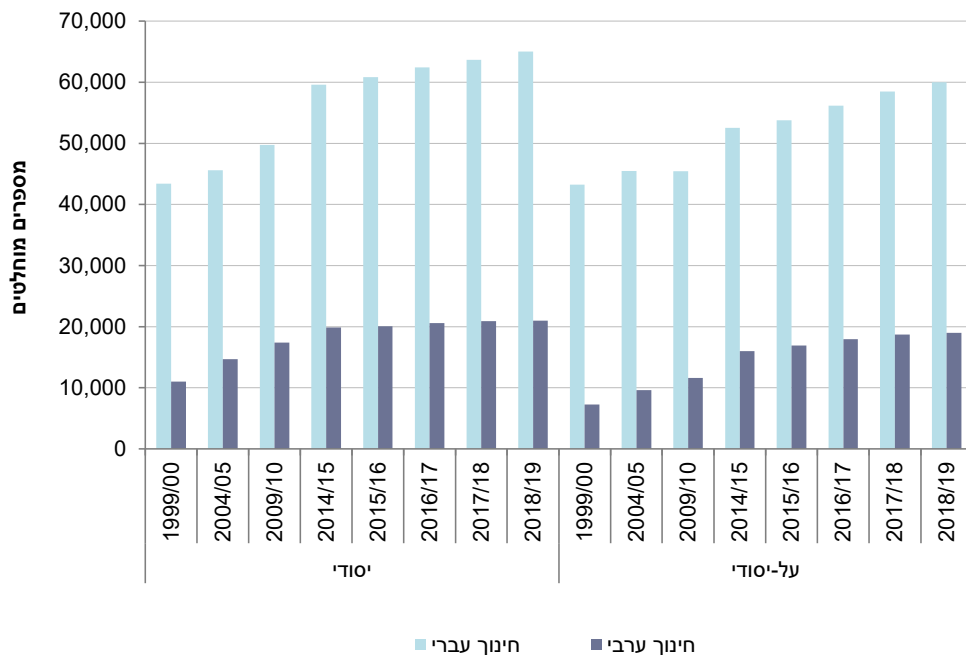
עובדי הוראה

מספר עובדי הוראה

בשנת תשע"ט (2018/19) לימדו בבתי ספר יסודיים בחינוך העברי 65.0 אלף עובדי הוראה, לעומת 43.4 אלף בשנת תש"ס (1999/00), עלייה של 49.7%. בחינוך הערבי גדל מספרם מ-11.0 אלף בשנת 1999/00 ל-21.0 אלף בשנת 2018/19 (עלייה של 90.7%).

בבתי ספר על-יסודיים בחינוך העברי לימדו בשנת 2018/19 60.0 אלף עובדי הוראה, לעומת 43.3 אלף בשנת 1999/00 (עלייה של 38.8%). לעומת זאת, בחינוך הערבי חלה בשנים אלו עלייה ניכרת במספרם - מ-7.3 אלף ל-19.0 אלף (160.9%).

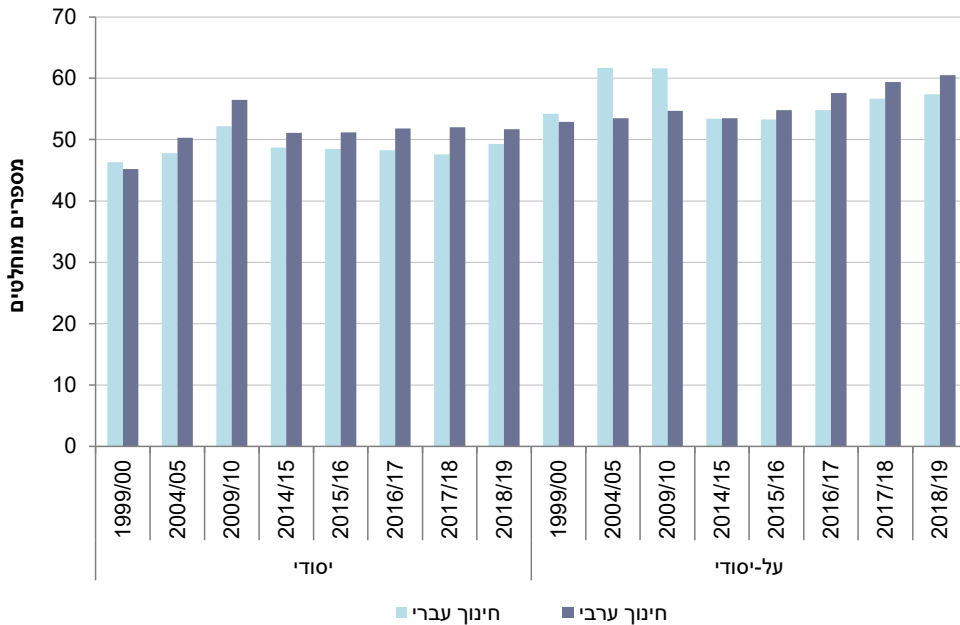
עובדי הוראה, לפי דרג חינוך - חינוך עברי וחינוך ערבי שנים נבחרות

ממוצע שעות עבודה שבועיות לכיתה

בשנים תש"ס-תשע"ט (1999/00-2018/19) ממוצע שעות העבודה השבועיות לכיתה¹ בבתי ספר יסודיים היה יציב בחינוך העברי (46.3 ו-49.3 שעות, בהתאמה), ואילו בחינוך הערבי הוא עלה מ-45.2 שעות ל-51.7 שעות. בבתי ספר על-יסודיים בחינוך הערבי ממוצע שעות העבודה השבועיות לכיתה עלה מ-52.9 שעות בשנת 1999/00 ל-60.5 שעות בשנת 2018/19.

ממוצע שעות עבודה שבועיות לכיתה,⁽¹⁾ לפי דרג חינוך - חינוך עברי וחינוך ערבי שנים נבחרות

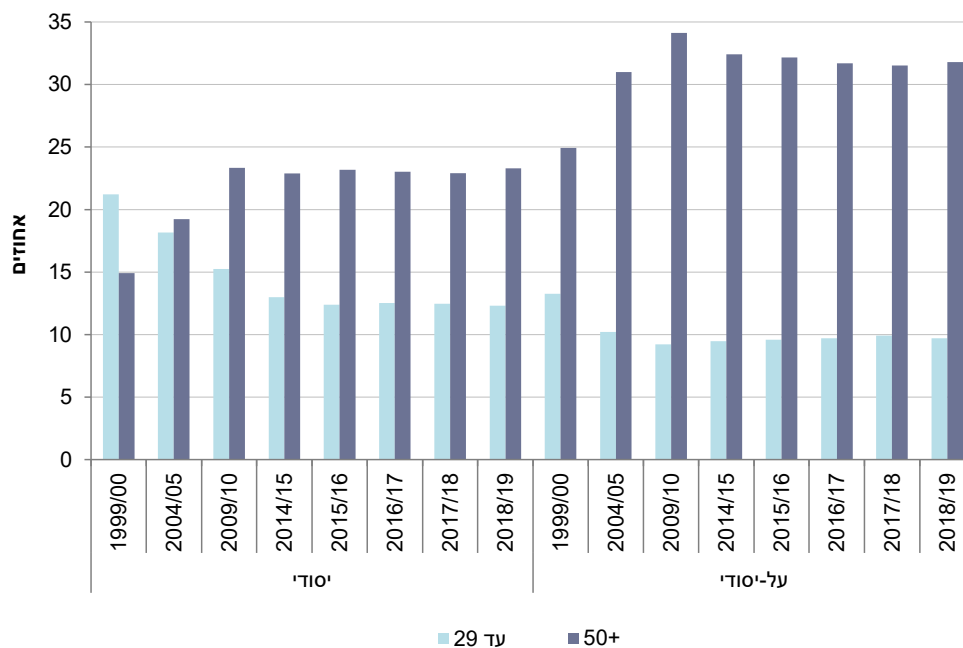
(1) כולל שעות פרונטליות ושעות פרטניות; לא כולל שעות שהייה.

1 שעות עבודה שבועיות כוללות שעות פרונטליות ושעות פרטניות ואינן כוללות שעות שהייה.

גיל

אחוז עובדי ההוראה הצעירים (עד גיל 29) ירד בהדרגה בשנים תש"ס-תשע"ט (1999/00-2018/19), הן בבתי ספר יסודיים והן בבתי ספר על-יסודיים. בבתי ספר יסודיים ירד האחוז מ-21.2% בשנת 1999/00 ל-12.3% בשנת 2018/19, ובבתי ספר על-יסודיים הוא ירד מ-13.3% ל-9.7%, בהתאמה. בד בבד אחוז עובדי ההוראה המבוגרים (בני 50 ומעלה) עלה בבתי ספר יסודיים מ-14.9% בשנת 1999/00 ל-23.3% בשנת 2018/19, ובבתי ספר על-יסודיים הוא עלה מ-24.9% ל-31.8%, בהתאמה.

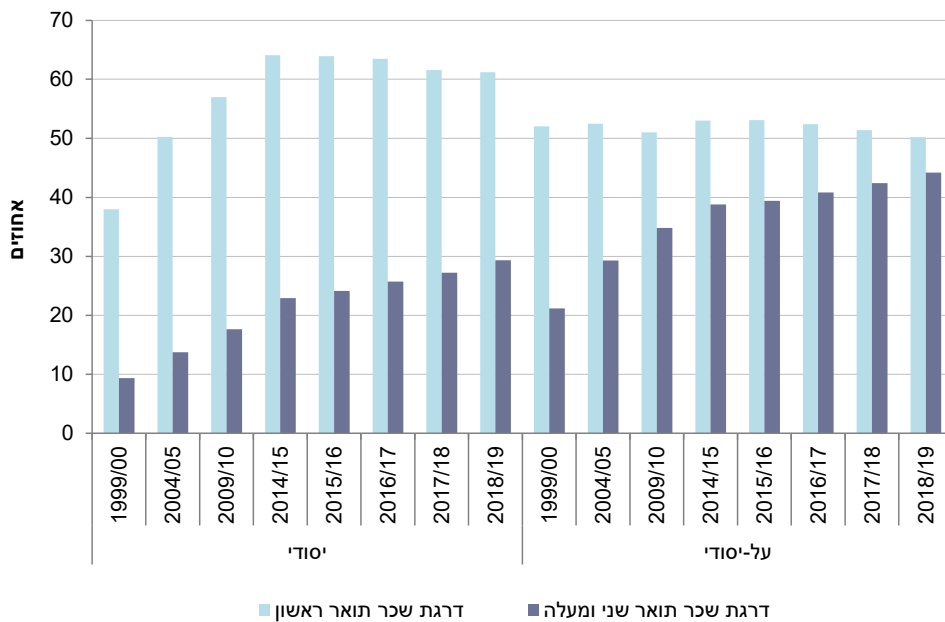
עובדי הוראה, לפי דרג חינוך וגיל שנים נבחרות

השכלה¹

אחוז עובדי ההוראה בעלי דרגת שכר תואר ראשון בבתי ספר יסודיים עלה באופן ניכר מ-38.0% בשנת תש"ס (1999/00) ל-61.2% בשנת תשע"ט (2018/19), ואילו אחוז עובדי ההוראה בעלי דרגת שכר תואר שני ומעלה עלה מ-9.3% ל-29.3%, בהתאמה. בבתי ספר על-יסודיים אחוז עובדי ההוראה בעלי דרגת שכר תואר ראשון היה יציב בשנים אלו (52.0%-50.2%, בהתאמה), ואילו אחוז עובדי ההוראה בעלי דרגת שכר תואר שני ומעלה עלה באופן ניכר מ-21.2% ל-44.2%, בהתאמה.

עובדי הוראה, לפי דרג חינוך והשכלה⁽¹⁾
שנים נבחרות

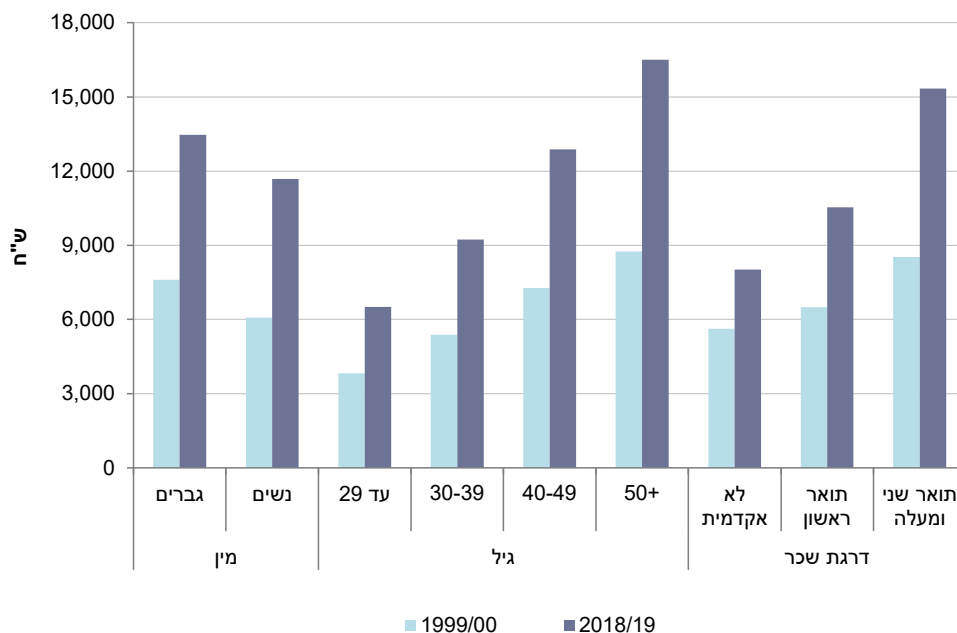
(1) כולל דרגות שכר "שוות ערך" לדרגות שכר אקדמיות.

1 השכלה של עובדי הוראה מוגדרת על פי דרגת השכר שלהם, כולל דרגות שכר "שוות ערך" לדרגות שכר אקדמיות.

שכר חודשי ממוצע

השכר החודשי הממוצע של עובדי הוראה בשנים תש"ס-תשע"ט (1999/00-2018/19) גדל מ-6,382 ש"ח ל-12,008 ש"ח (עלייה של 88.2%). בשנים אלו גדל השכר ב-92.4% בקרב נשים וב-77.0% בקרב גברים. בקרב עובדי הוראה צעירים (עד גיל 29) גדל השכר ב-70.6%, ואילו בקרב עובדי הוראה מבוגרים (בני 50 ומעלה) הוא גדל ב-88.7%. הפער בשכר החודשי הממוצע בין עובדי הוראה מבוגרים לעובדי הוראה צעירים עלה מפי 2.3 בשנת 1999/00 לפי 2.5 בשנת 2018/19. הפער בשכר החודשי הממוצע בין בעלי דרגת שכר תואר שני ומעלה לבין בעלי דרגת שכר תואר ראשון עלה בשנים אלו מ-31.2% ל-45.6%.

שכר חודשי ממוצע של עובדי הוראה, לפי מין, גיל והשכלה⁽¹⁾
תש"ס (1999/00) ותשע"ט (2018/19)

(1) כולל דרגות שכר "שוות ערך" לדרגות שכר אקדמיות.

השכלה גבוהה, השכלה על-תיכונית (לא-אקדמית) והכשרה מקצועית

מערכת ההשכלה הגבוהה כללה בשנת תשע"ט (2018/19) 268.6 אלף סטודנטים באוניברסיטאות, במכללות האקדמיות ובמכללות האקדמיות לחינוך (194.3 אלף למדו לתואר ראשון, 61.0 אלף - לתואר שני, 12.0 אלף - לתואר שלישי ו-1.4 אלף - לתעודה אקדמית). נוסף עליהם למדו 48.0 אלף סטודנטים באוניברסיטה הפתוחה (45.1 אלף - לתואר ראשון, 2.4 אלף - לתואר שני ו-600 - לתעודה אקדמית). בשנת 2018/19 היו 82.9 אלף מקבלי תארים מכל המוסדות להשכלה גבוהה (51.2 אלף מקבלי תואר ראשון, 25.7 אלף מקבלי תואר שני, 1.6 אלף מקבלי תואר שלישי ו-4.4 אלף מקבלי תעודה אקדמית - כולל ממכללות אקדמיות וממכללות אקדמיות לחינוך).

בחינוך העל-תיכון (לא-אקדמי) למדו בשנת 2018/19 57.3 אלף תלמידים.

בשנת 2017/18 למדו במכינות קדם-אקדמיות 11.9 אלף תלמידים: 9.1 אלף למדו במסלול ייעודי (54.9% במדעי הרוח והחברה, 36.7% במדעים המדויקים ובהנדסה ו-8.4% במדעי הטבע והחיים), 2.2 אלף למדו במסלול בגרות, 511 למדו במסלול קדם-ייעודי, ו-37 למדו במסלול להשלמת 12 שנות לימוד.

51.6 אלף תלמידים למדו בשנת 2018 בקורסים להכשרה ולהשתלמות מקצועית בפקוח משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים.

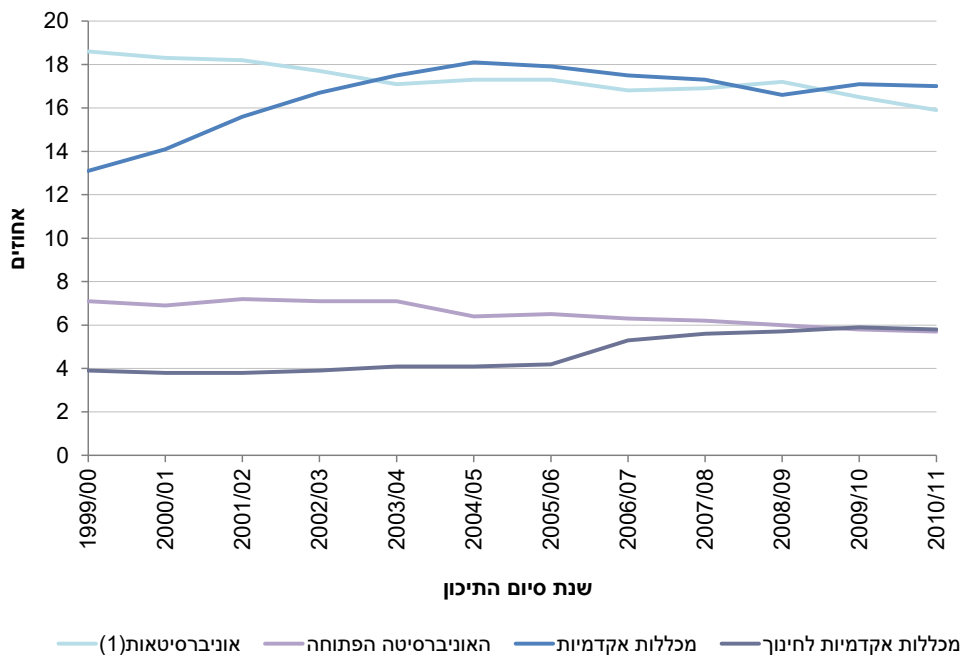
המשך ללימודים גבוהים אקדמיים (תואר ראשון)¹

בשנים האחרונות עלה אחוז מסיימי התיכון שהמשיכו ללימודים גבוהים אקדמיים (תואר ראשון) בתוך שמונה שנים מסיום הלימודים (עבור מסיימי תיכון בשנת תשע"א, 2010/11 - מעקב עד תשע"ט, 2018/19). אחוז הממשיכים ללימודים גבוהים אקדמיים בקרב מסיימי תיכון בשנת 2010/11 היה גבוה מהאחוז בקרב מסיימי תיכון בשנת 1992/93 - 44.3% לעומת 41.8%, בהתאמה.

1 לא כולל מסיימי תיכון בחינוך העברי או בחינוך הערבי שהמשיכו ללימודים בחו"ל.

בחינת המשך הלימודים לפי סוג מוסד להשכלה גבוהה מצביעה על ירידה באחוז הממשיכים ללימודים באוניברסיטאות (לא כולל האוניברסיטה הפתוחה) - מ-18.6% בקרב מסיימי תיכון בשנת תש"ס (1999/00) ל-15.9% בקרב מסיימי תיכון בשנת תשע"א (2010/11). לעומת זאת, באחוז הממשיכים ללימודים במכללות האקדמיות חלה עלייה ניכרת (מ-13.1% ל-17.0%, בהתאמה).

**מסיימי תיכון שהמשיכו ללימודי תואר ראשון
בתוך שמונה שנים מסיום הלימודים (מעקב עד תשע"ט, 2018/19),
לפי שנת סיום התיכון וסוג מוסד להשכלה גבוהה
תש"ס-תשע"א (1999/00-2010/11)**

(1) לא כולל האוניברסיטה הפתוחה.

בקרב מסיימי תיכון בשנת 2010/11 נמצא פער גדול בין החינוך העברי לחינוך הערבי באחוז הזכאים לתעודת בגרות שהמשיכו ללימודים גבוהים אקדמיים (66.4% ו-52.0%, בהתאמה).

בקרב תלמידי מכינות קדם-אקדמיות, אחוז הממשיכים ללימודים גבוהים אקדמיים בתוך שלוש שנים מסיום המכינה (מעקב עד תשע"ט, 2018/19) עלה מ-48.5% בשנת תשס"ה (2004/05) ל-65.1% בשנת תשע"ו (2015/16), אך אחוז הממשיכים ללימודים באוניברסיטאות ירד (מ-20.7% ל-17.9%, בהתאמה).

תלמידי מכינות קדם-אקדמיות שהמשיכו ללימודי תואר ראשון בתוך שלוש שנים מסיום המכינה (מעקב עד תשע"ט, 2018/19), לפי שנת לימודים במכינה וסוג מוסד להשכלה גבוהה שנים נבחרות

(1) לא כולל האוניברסיטה הפתוחה.

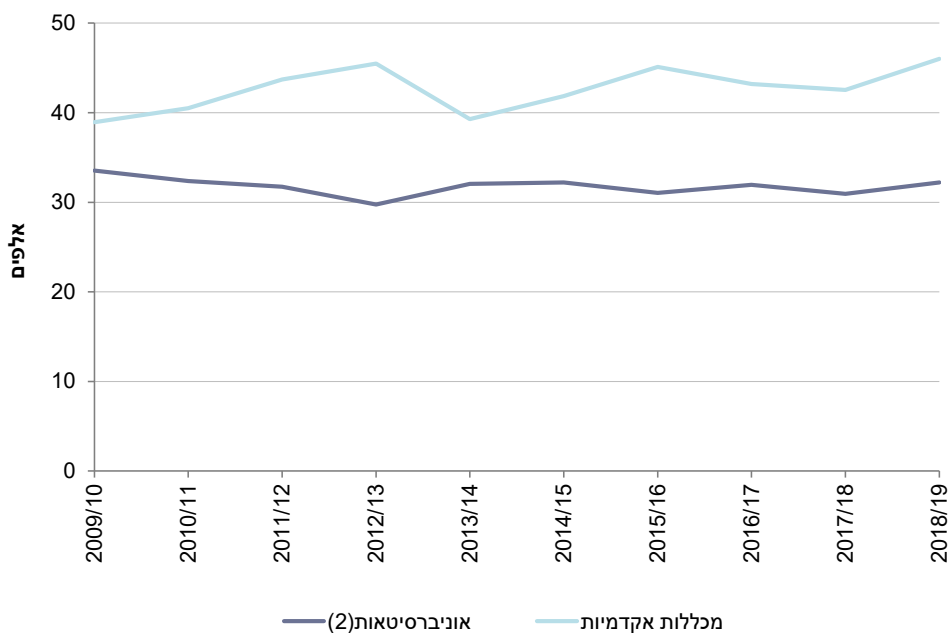
תואר ראשון

מועמדים ללימודי תואר ראשון

בשנת תשע"ט (2018/19) נרשמו 32.2 אלף מועמדים ללימודי תואר ראשון באוניברסיטאות ו-46.0 אלף מועמדים ללימודי תואר ראשון במכללות האקדמיות.¹ בשנים תש"ע-תשע"ט (2009/10-2018/19) מספר המועמדים ללימודים באוניברסיטאות ירד ב-3.9%, ואילו מספר המועמדים ללימודים במכללות האקדמיות עלה ב-18.1%.

בשנת 2018/19 76.7% מהמועמדים שנרשמו לאוניברסיטאות התקבלו ללימודי תואר ראשון, לעומת 82.7% מהמועמדים שנרשמו למכללות האקדמיות (אחוזי הקבלה למקצוע בעדיפות ראשונה היו 66.8%-1, 73.4%, בהתאמה).

מועמדים ללימודי תואר ראשון, לפי סוג מוסד להשכלה גבוהה⁽¹⁾
תש"ע-תשע"ט (2009/10-2018/19)

(1) לא כולל האוניברסיטה הפתוחה ומכללות אקדמיות לחינוך. מועמדים שנרשמו גם לאוניברסיטאות וגם למכללות האקדמיות נספרו בשתי האוכלוסיות.

(2) נתוני אוניברסיטת אריאל בשומרון (לשעבר "המרכז האוניברסיטאי אריאל בשומרון") נכללו בנתוני המכללות האקדמיות עד שנת 2012/13; משנת 2013/14 נתוני המוסד נכללים בנתוני האוניברסיטאות.

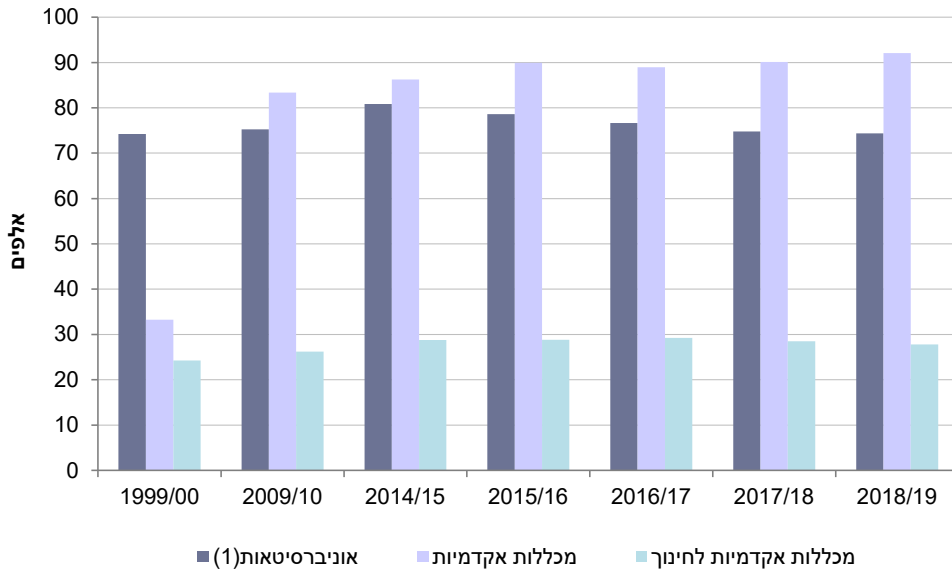
1 מועמדים שנרשמו גם לאוניברסיטאות וגם למכללות האקדמיות נספרו בשתי האוכלוסיות; הנתונים אינם כוללים את האוניברסיטה הפתוחה, שבה יש קבלה פתוחה ללימודי תואר ראשון, ואת המכללות האקדמיות לחינוך.

סטודנטים לתואר ראשון

בשנת תשע"ט (2018/19) למדו לתואר ראשון 194.3 אלף סטודנטים: 74.4 אלף למדו באוניברסיטאות (לא כולל האוניברסיטה הפתוחה), 92.0 אלף - במכללות האקדמיות ו-27.8 אלף - במכללות האקדמיות לחינוך.

בשנים תש"ס-תשע"ט (1999/00-2018/19) עלה מאוד (47.5%) מספר הסטודנטים לתואר ראשון, בעיקר בשל עלייה ניכרת (176.8%) במספר הסטודנטים לתואר ראשון במכללות האקדמיות. במהלך שנים אלו השתנה הרכב הסטודנטים לפי סוג מוסד להשכלה גבוהה: בשנת 1999/00 כרבע מהסטודנטים לתואר ראשון (25.2%) למדו במכללות האקדמיות, ואילו בשנת 2018/19 למדו בהן כמעט מחצית מהסטודנטים לתואר ראשון (47.4%).

סטודנטים לתואר ראשון, לפי סוג מוסד להשכלה גבוהה שנים נבחרות

(1) לא כולל האוניברסיטה הפתוחה.

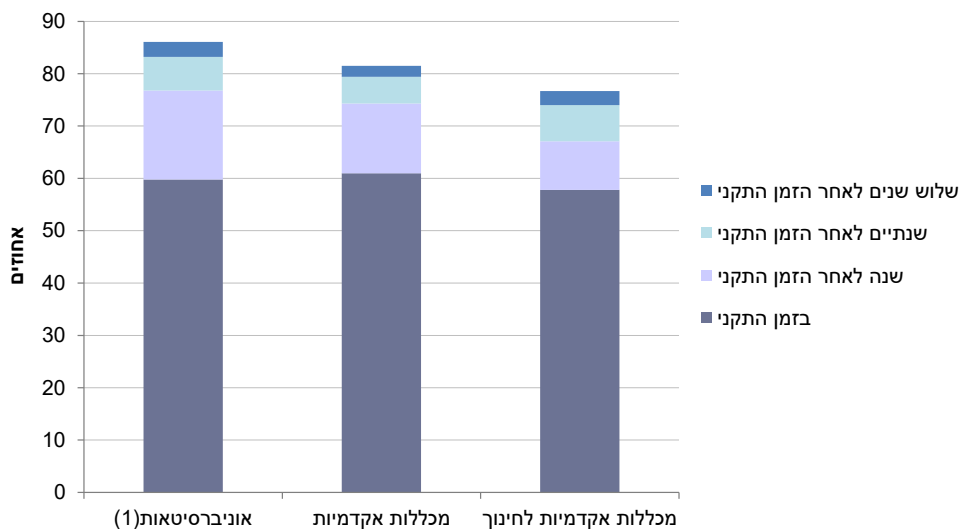
באוניברסיטה הפתוחה למדו בשנת תשע"ט (2018/19) 45.1 אלף סטודנטים לתואר ראשון.

מהלך לימודים של סטודנטים חדשים לתואר ראשון (מעקב עד תשע"ט, 2018/19)

כדי לאמוד את סיכוייהם של סטודנטים להשלים את לימודיהם, נבחן היקף השלמת הלימודים בקרב סטודנטים שהחלו ללמוד במוסדות להשכלה גבוהה.

אחוז הסטודנטים שהחלו ללמוד בשנת תשע"ב (2011/12) והשלימו את לימודיהם עד שלוש שנים מהזמן התקני (זמן תקני הוא בין שלוש לחמש שנים ומשתנה ממקצוע למקצוע) היה 86.1% באוניברסיטאות, 81.5% במכללות האקדמיות ו-76.7% במכללות האקדמיות לחינוך. בזמן התקני השלימו את לימודיהם 59.8% מהסטודנטים באוניברסיטאות, 61.0% מהסטודנטים במכללות האקדמיות ו-57.8% מהסטודנטים במכללות האקדמיות לחינוך.

סטודנטים חדשים לתואר ראשון שהחלו ללמוד בשנת תשע"ב (2011/12) והשלימו את לימודיהם (מעקב עד תשע"ט, 2018/19), לפי זמן סיום הלימודים וסוג מוסד להשכלה גבוהה

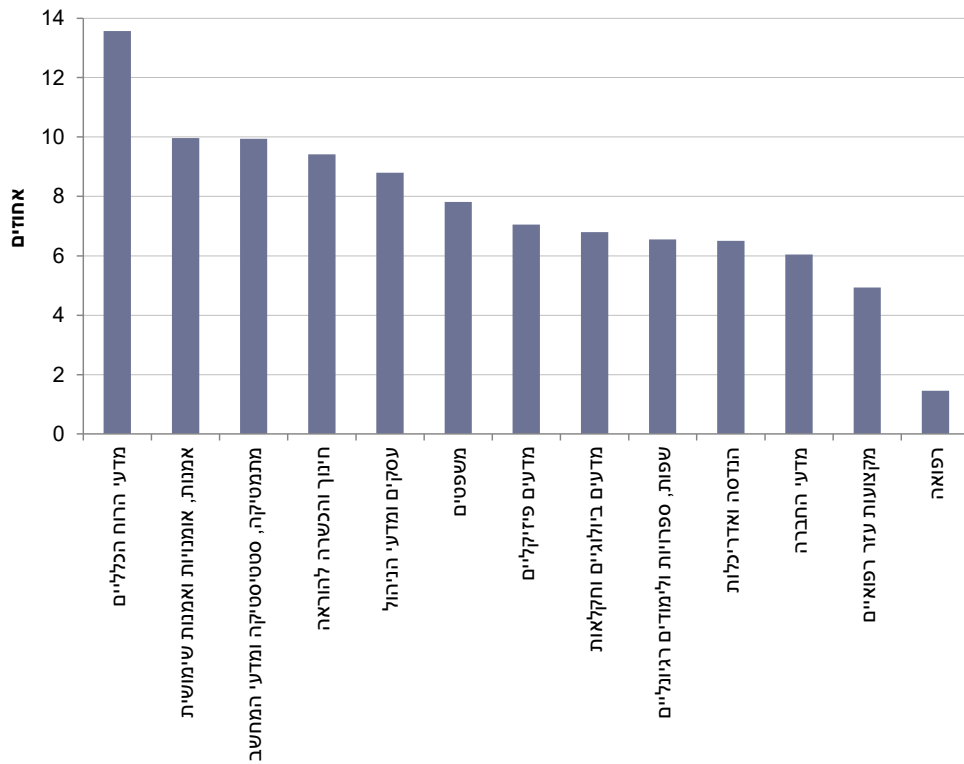

(1) לא כולל האוניברסיטה הפתוחה.

נשירה לאחר שנת לימודים אחת

מכלל הסטודנטים שהחלו ללמוד בשנת תשע"ח (2017/18) ונשרו לאחר שנת לימודים אחת, האחוז הגבוה ביותר נמצא בתחום מדעי הרוח הכלליים (13.6%), והאחוז הנמוך ביותר - בתחום הרפואה (1.5%).

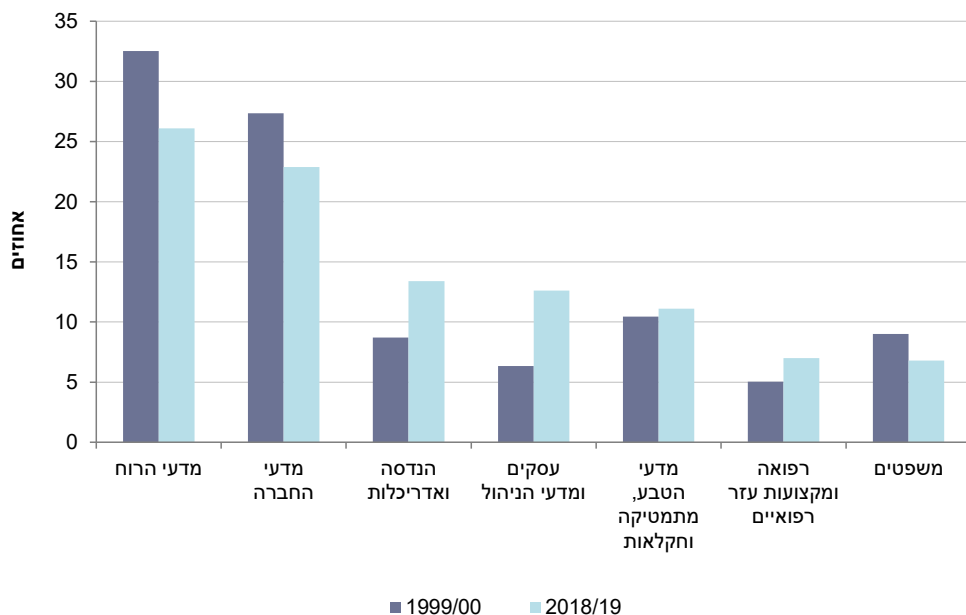
סטודנטים שהחלו ללמוד בשנת תשע"ח (2017/18)
ולא המשיכו ללמוד בשנת תשע"ט (2018/19), לפי תחום לימוד

מקבלי תואר ראשון

בשנת תשע"ט (2018/19) היו 51.2 אלף מקבלי תואר ראשון (21.8 אלף מהאוניברסיטאות, כולל האוניברסיטה הפתוחה, 21.9 אלף מהמכללות האקדמיות ו-7.5 אלף מהמכללות האקדמיות לחינוך). בשנים תש"ס-תשע"ט (1999/00-2018/19) חלה עלייה ניכרת של 74.9% במספר מקבלי תואר ראשון. מתוך כלל מקבלי תואר ראשון בשנת 2018/19 26.1% למדו מדעי הרוח, 22.9% למדו מדעי החברה, 13.4% למדו הנדסה ואדריכלות, ו-12.6% למדו עסקים ומדעי הניהול.

מקבלי תואר ראשון, לפי תחום לימוד תש"ס (1999/00) ותשע"ט (2018/19)

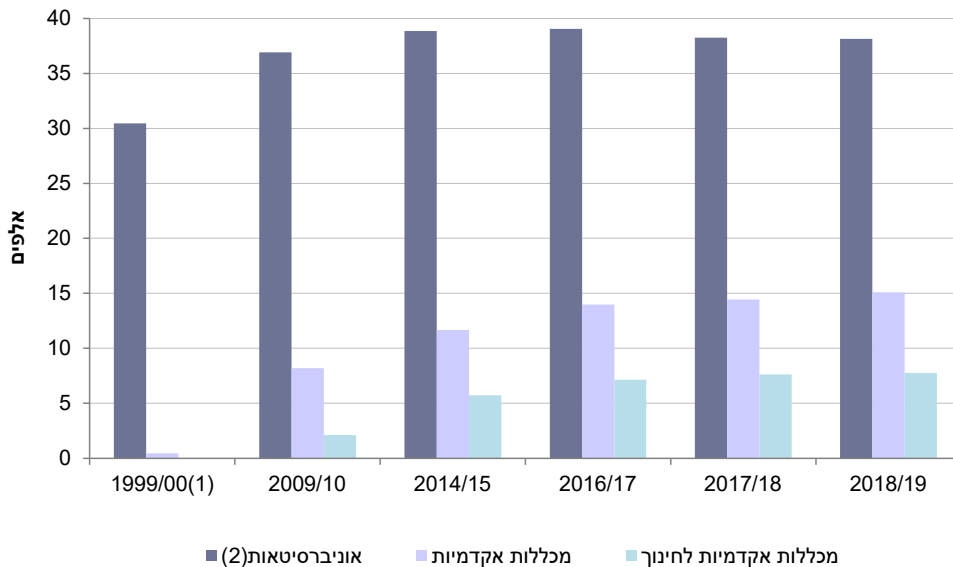
תארים מתקדמים

סטודנטים לתואר שני

בשנת תשע"ט (2018/19) למדו לתואר שני 61.0 אלף סטודנטים: 38.1 אלף למדו באוניברסיטאות (לא כולל האוניברסיטה הפתוחה), 15.1 אלף - במכללות האקדמיות ו-7.8 אלף - במכללות האקדמיות לחינוך.

בשנים תש"ס-תשע"ט (1999/00-2018/19) עלה מאוד (97.4%) מספר הסטודנטים לתואר שני. הרכב הסטודנטים לפי סוג מוסד להשכלה גבוהה בתקופה זו: בשנת 1999/00 כמעט כל הסטודנטים לתואר שני (98.5%) למדו באוניברסיטאות, והשאר (1.5%) למדו במכללות האקדמיות. גם בשנת 2018/19 רוב הסטודנטים לתואר שני (62.5%) למדו באוניברסיטאות, אך אחוז הלומדים במכללות האקדמיות ובמכללות האקדמיות לחינוך עלה (24.7% ו-12.8%, בהתאמה).

סטודנטים לתואר שני, לפי סוג מוסד להשכלה גבוהה
שנים נבחרות

(1) בשנה זו לא היו לימודים לתואר שני במכללות האקדמיות לחינוך.
(2) לא כולל האוניברסיטה הפתוחה.

באוניברסיטה הפתוחה למדו בשנת תשע"ט (2018/19) 2.4 אלף סטודנטים לתואר שני.

מקבלי תואר שני

בשנת תשע"ט (2018/19) היו 25.7 אלף מקבלי תואר שני (15.6 אלף מהאוניברסיטאות, כולל האוניברסיטה הפתוחה, 6.7 אלף מהמכללות האקדמיות ו-3.4 אלף מהמכללות האקדמיות לחינוך). בשנים תש"ס-תשע"ט (2018/19-1999/00) שולש מספרם של מקבלי תואר שני (7.5 אלף בשנת 1999/00).

מתוך כלל מקבלי תואר שני בשנת 2018/19 30.0% למדו מדעי הרוח, 26.2% למדו עסקים ומדעי הניהול, 17.7% למדו מדעי החברה, ו-7.4% למדו מדעי הטבע ומתמטיקה.

סטודנטים לתואר שלישי

בשנת תשע"ט (2018/19) למדו לתואר שלישי 12.0 אלף סטודנטים (הלימודים התקיימו באוניברסיטאות בלבד). בשנים תש"ס-תשע"ט (2018/19-1999/00) חלה במספרם עלייה ניכרת של 80.3%.

מקבלי תואר שלישי

בשנת תשע"ט (2018/19) היו 1.6 אלף מקבלי תואר שלישי מהאוניברסיטאות. 45.1% למדו מדעי הטבע ומתמטיקה, 20.5% למדו מדעי הרוח, 18.3% למדו מדעי החברה, ו-11.3% למדו הנדסה ואדריכלות.

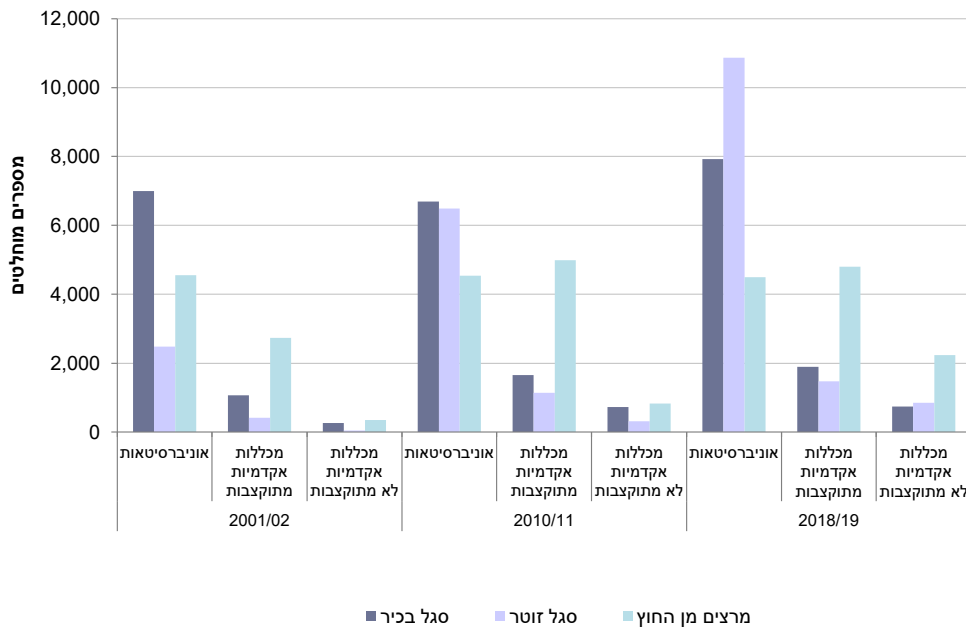
סגל אקדמי במוסדות להשכלה גבוהה

אוניברסיטאות ומכללות אקדמיות

בשנת תשע"ט (2018/19) היו באוניברסיטאות ובמכללות האקדמיות 34.3 אלף אנשי סגל אקדמי. באוניברסיטאות היו 24.3 אלף אנשי סגל, במכללות המתוקצבות - 8.5 אלף ובמכללות הלא מתוקצבות - 4.0 אלף.

בשנים תשס"ב-תשע"ט (2001/02-2018/19) מספרם של אנשי הסגל האקדמי עלה ב-66.7% באוניברסיטאות, ב-90.7% במכללות האקדמיות המתוקצבות וב-333.7% במכללות האקדמיות הלא מתוקצבות.

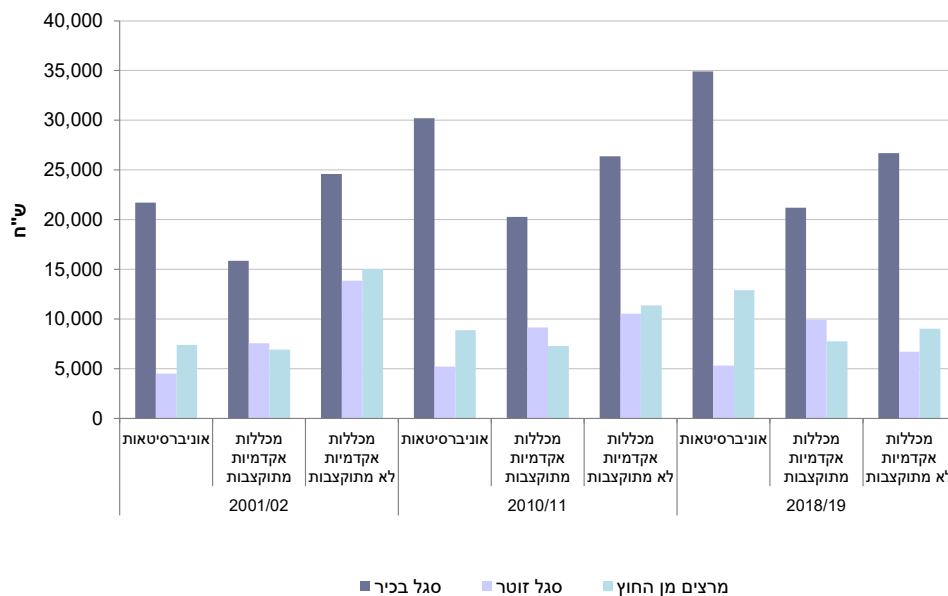
סגל אקדמי, לפי סוג מוסד להשכלה גבוהה שנים נבחרות

בשנת 2018/19 השכר החודשי הממוצע של אנשי הסגל האקדמי היה כ-15,300 ש"ח. השכר החודשי הממוצע באוניברסיטאות היה 17,517 ש"ח, במכללות המתוקצבות - 11,187 ש"ח ובמכללות הלא מתוקצבות - 11,965 ש"ח.

בשנים 2001/02-2018/19 השכר החודשי הממוצע של הסגל האקדמי באוניברסיטאות עלה ב-28.6%, במכללות האקדמיות המתוקצבות הוא עלה ב-21.0%, ואילו במכללות הלא מתוקצבות הוא ירד ב-29.2%.

שכר חודשי ממוצע של הסגל האקדמי, לפי סוג מוסד להשכלה גבוהה שנים נבחרות

מכללות אקדמיות לחינוך

במכללות האקדמיות לחינוך היו בשנת תש"ף (2019/20) 3.8 אלף אנשי סגל אקדמי, ומהם 64.9% היו נשים.

בשנת תשע"ט (2018/19) השכר החודשי הממוצע של אנשי הסגל האקדמי היה כ-10,500 ש"ח. השכר הממוצע בקרב נשים היה 9,997 ש"ח, ובקרב גברים - 11,581 ש"ח.

חינוך על-תיכון (לא-אקדמי)

לצד לימודים גבוהים לתארים אקדמיים, קיימים מסלולים מגוונים (פורמליים ובלתי פורמליים) המאפשרים לאדם להשלים את השכלתו ולרכוש כלים להשתלבות בשוק העבודה. אחד המסלולים

המרכזיים הוא החינוך העל-תיכון (לא-אקדמי), המאופיין בלימודים הנמשכים כשנתיים, כגון לימודי הנדסאות. בסיום הלימודים מוענקת תעודה (שאינה אקדמית).

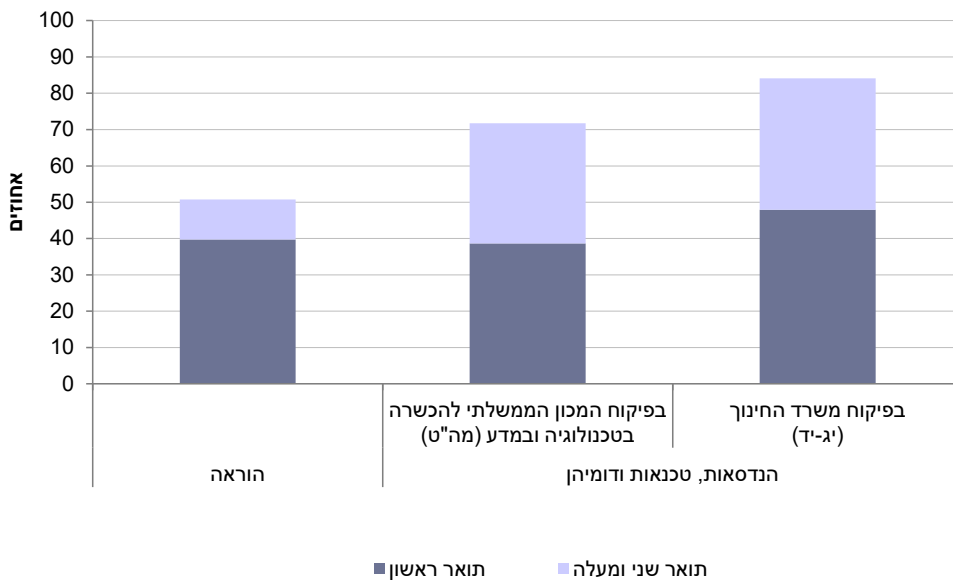
בשנת תשע"ט (2018/19) למדו בחינוך העל-תיכון (לא-אקדמי) 57.3 אלף תלמידים (מהם 24.8 אלף היו תלמידים חדשים). 56.0% מכלל התלמידים למדו הנדסאות, טכנאות ודומיהן, ו-43.2% למדו הוראה. בקרב גברים 88.2% למדו הנדסאות, טכנאות ודומיהן, בעוד שבקרב נשים 68.7% למדו הוראה. בחינוך העל-תיכון (לא-אקדמי) 46.0% מהתלמידים (26.4 אלף) למדו בתחום ההנדסאות בפיקוח מה"ט (המכון הממשלתי להכשרה בטכנולוגיה ובמדע במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים), ומהם 9.9 אלף היו תלמידים חדשים.

ממעקב אחר תלמידים בתחום ההנדסאות שהחלו ללמוד בשנת תשע"ד (2013/14) עולה כי מתוך 10.6 אלף תלמידים היו זכאים לתעודת הנדסאי (בתוך חמש שנים מתחילת לימודיהם). אחוז הזכאים היה גבוה יותר בקרב נשים לעומת גברים (56.5% ו-48.2%, בהתאמה).

עובדי הוראה בחינוך על-תיכון (לא-אקדמי)

בשנת תשע"ט (2018/19) היו בחינוך העל-תיכון (לא-אקדמי) 5.3 אלף עובדי הוראה: 3.6 אלף בלימודי הנדסאות, טכנאות ודומיהן ו-1.8 אלף בלימודי הוראה. 25.8% מכלל עובדי הוראה בחינוך העל-תיכון (לא-אקדמי) היו בעלי תואר שני ומעלה; בלימודי הנדסאות, טכנאות ודומיהן 32.8% היו בעלי תואר שני ומעלה, ובלימודי הוראה - 11.0%.

עובדי הוראה בחינוך על-תיכון (לא-אקדמי), לפי תחום לימוד ומסגרת ולפי השכלה תשע"ט (2018/19)

קורסים להכשרה ולהשתלמות מקצועית בפיקוח משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים

לצד החינוך העל-תיכון (לא-אקדמי) קיים מגוון רחב של הכשרות מקצועיות קצרות יותר, וחלקן נעשות בפיקוח משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים. בשנת 2018 למדו 51.6 אלף תלמידים בקורסים להכשרה ולהשתלמות מקצועית בפיקוח המשרד (33.9 אלף היו זכאים לתעודה). ענפי ההכשרה הנפוצים ביותר בקרב גברים היו תחבורה (37.2%) וחשמל ואלקטרוניקה (16.1%), ובקרב נשים - מינהל (38.2%) וטיפוח החן (35.9%).

נושאים מיוחדים בחינוך והשכלה

מעורבות הורית בחיי בית הספר

סקר משקי בית בישראל (סקר ארוך טווח) של הלמ"ס הוא סקר משקי הבית הראשון והיחיד מסוגו בארץ. בסקר נבחנים לאורך זמן השינויים במגוון תחומים המאפיינים משקי בית ופרטים, והוא מספק מידע על הרכב משק הבית ומאפיינים דמוגרפיים, בריאות, חינוך והשכלה, תעסוקה, הכנסות מעבודה, הכנסות שלא מעבודה, דירת המגורים ועוד.¹ בשנים 2012-2017 כלל הסקר נושאים נוספים כגון נכסים פיזיים, נכסים פיננסיים ומעורבות ההורים בחיי ילדיהם.

נושא מעורבות ההורים בחיי בית הספר של ילדיהם (School Day Life) נחקר בשלושה גלים של הסקר: בגל הראשון (2012), בגל השלישי (2014-2015) ובגל החמישי (2017).

שיעורים פרטיים

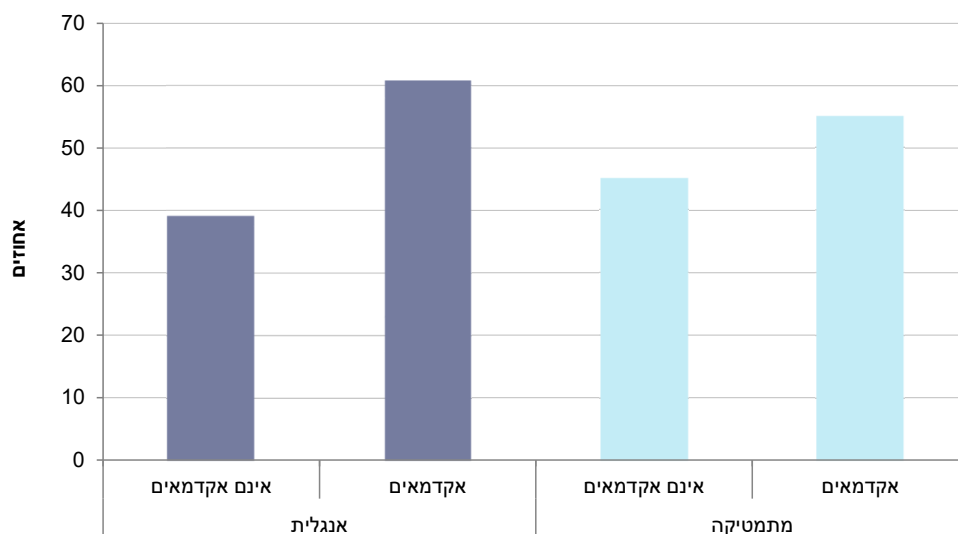
לפי ממצאי הסקר לשנת 2017, כ-296 אלף תלמידים בכיתות א-יב (17.7% מכלל התלמידים) קיבלו שיעורים פרטיים מתחילת שנת הלימודים. מתוך כ-925 אלף תלמידים בבתי הספר היסודיים (כיתות א-ו) 6.2% קיבלו שיעורים פרטיים במתמטיקה ו-7.1% קיבלו שיעורים פרטיים באנגלית. מתוך כ-370 אלף תלמידים בחטיבות הביניים (כיתות ז-ט) 16.8% מהתלמידים קיבלו שיעורים פרטיים במתמטיקה ו-13.3% קיבלו שיעורים פרטיים באנגלית. מתוך כ-379 אלף תלמידים בבתי הספר העל-יסודיים (כיתות י-יב) 16.0% קיבלו שיעורים פרטיים במתמטיקה ו-7.3% קיבלו שיעורים פרטיים באנגלית.

1 מידע נוסף על הסקר ראו באתר הלמ"ס בנושא **משקי בית בישראל - סקר ארוך טווח**.

נמצא כי אחוז התלמידים שקיבלו שיעורים פרטיים במתמטיקה, באנגלית או בשני המקצועות עולה ככל שההכנסה לנפש במשק הבית (הכנסה חודשית ברוטו ממוצעת לנפש סטנדרטית במשק בית) והשכלת ההורים גבוהות יותר.

כמו כן, אחוז התלמידים שקיבלו שיעורים פרטיים במתמטיקה, באנגלית או בשני המקצועות גבוה יותר בקרב ילדים להורים אקדמאים (אחד מהם או שניהם) לעומת ילדים להורים שאינם אקדמאים.

תלמידים בכיתות א-יב שקיבלו שיעורים פרטיים⁽¹⁾ לפי מקצוע ולפי השכלת ההורים 2017

(1) מתחילת שנת הלימודים.

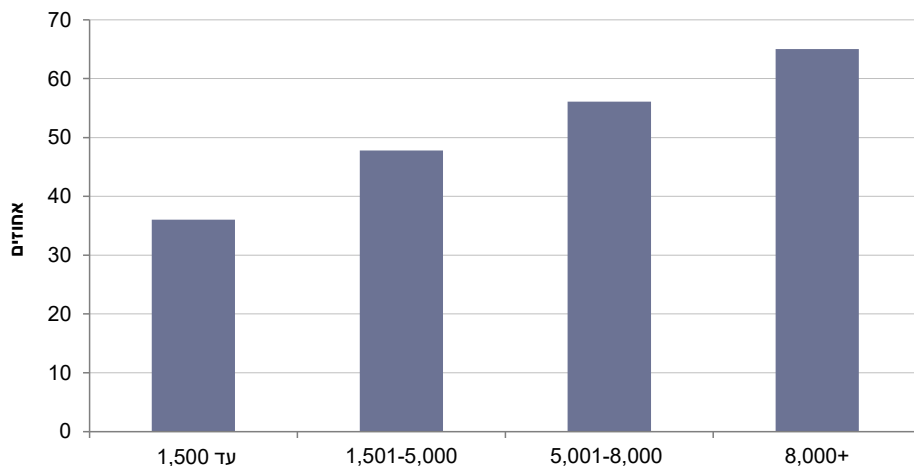
עזרה בהכנת שיעורי בית (ללא תמורה)

בשנת 2017 כ-1,500 מיליון תלמידים בכיתות א-יב קיבלו שיעורי בית מתחילת שנת הלימודים. כ-750 אלף מהם (50.5%) קיבלו עזרה בהכנת שיעורי הבית, ללא תמורה, מאחד מבני משק הבית (כגון אב, אם, אח, אחות).

64.5% מהתלמידים בבתי הספר היסודיים שקיבלו שיעורי בית קיבלו עזרה בהכנתם, לעומת 43.0% מהתלמידים בחטיבות הביניים ו-21.6% מהתלמידים בבתי הספר העל-יסודיים.

נמצא כי ככל שההכנסה לנפש במשק הבית (הכנסה חודשית ברוטו ממוצעת לנפש סטנדרטית במשק בית) גבוהה יותר, כך עולה אחוז התלמידים שקיבלו עזרה בהכנת שיעורי בית.

תלמידים בכיתות א-יב שקיבלו עזרה בהכנת שיעורי בית,⁽¹⁾
לפי הכנסה ממוצעת לנפש סטנדרטית במשק בית (ש"ת, ברוטו לחודש)
2017

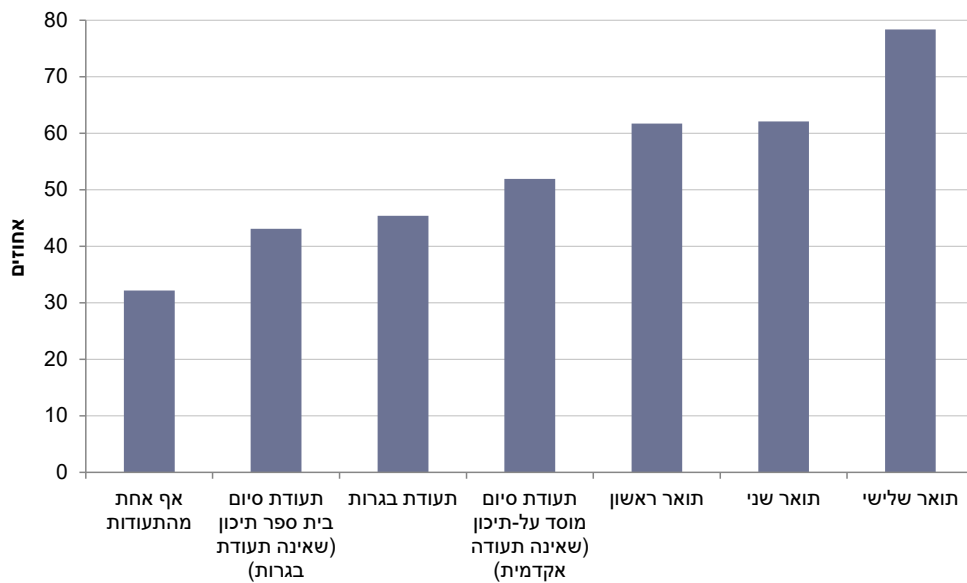

(1) קיבלו שיעורי בית מתחילת שנת הלימודים.

נמצא כי ככל שהשכלת ההורים גבוהה יותר, כך גבוה אחוז התלמידים שקיבלו עזרה בהכנת שיעורי בית.

תלמידים בכיתות א-יב שקיבלו עזרה בהכנת שיעורי בית,⁽¹⁾ לפי השכלת ההורים

2017

(1) קיבלו שיעורי בית מתחילת שנת הלימודים.

בין השנים 2012 ו-2017 ירד אחוז התלמידים המקבלים עזרה בהכנת שיעורי בית.

תלמידים בכיתות א-יב שקיבלו עזרה בהכנת שיעורי בית, (1)
לפי דרג חינוך
שנים נבחרות

(1) קיבלו שיעורי בית מתחילת שנת הלימודים.

שיחות של הורים עם ילדיהם ועם נציגי בית הספר

נמצא שוני בין אימהות לאבות בנוגע לתדירות שבה הם משוחחים עם ילדיהם או עם נציגים מבית הספר בנוגע לסוגיות הקשורות לבית הספר (ציונים, התנהגות, חיי חברה, התכנים הנלמדים). בדרך כלל השיחות בעניין הילד נערכות עם האימהות. רוב האימהות משוחחות עם ילדיהן או עם נציגי בית הספר בתדירות גבוהה יותר מהאבות (לפחות פעם בשבוע), ללא קשר להיקף המשרה שלהן. בשנת 2017 73.6% מהאימהות וכמחצית (49.1%) מהאבות דיווחו כי ילדיהם משוחחים עימם בתדירות גבוהה על נושאים חברתיים הקשורים לבית הספר. אחוז האימהות המשוחחות עם ילדיהן בתדירות גבוהה היה דומה אצל העובדות במשרה חלקית ואצל העובדות במשרה מלאה (76.9%-75.0%, בהתאמה). לעומת זאת, אחוז האבות המשוחחים עם ילדיהם בתדירות גבוהה היה גבוה יותר אצל העובדים במשרה חלקית לעומת העובדים במשרה מלאה (64.7%-47.5%, בהתאמה).

מתקשים ומצטיינים באוריינות מתמטית (לפי מחקר פיז"ה)¹

מחקר פיז"ה (PISA – Programme for International Student Assessment) נערך בידי הארגון לשיתוף פעולה ולפיתוח כלכלי (OECD) פעם בשלוש שנים, ונבדקת בו רמת האוריינות בשלושה תחומים: מתמטיקה, קריאה ומדעים. המחקר נועד לבדוק באיזו מידה תלמידים בני 15 "מוכנים לחיים הבוגרים", כלומר רכשו כלי חשיבה כלליים והבנה באופן המאפשר להתמודד בצורה טובה ויעילה עם סביבתם. המחקר האחרון נערך בשנת 2018 בקרב מדגם מייצג של כ-600 אלף תלמידים בכ-70 מדינות וישויות כלכליות. במחקר שנערך בישראל השתתפו כ-5,000 תלמידים.

מדד שיעור המתקשים והמצטיינים באוריינות מתמטית קשור בהצלחה בחיים ובאזרחות פעילה. אוריינות מתמטית חיונית למגוון פעילויות בחיי היום-יום, והיא מספקת כלים להשתלבות בעולם התעסוקה, בייחוד בתחומי המדע והטכנולוגיה. המדד מבוסס על שיעור התלמידים בכל אחת משש רמות בקיאות שהגדירו עורכי המחקר. רמות הבקיאות מדרגות את הישגי התלמידים לפי רמת השאלות שצפוי שיהיו מסוגלים לפתור (רמות 1-6 ורמה הנמוכה מרמה 1).

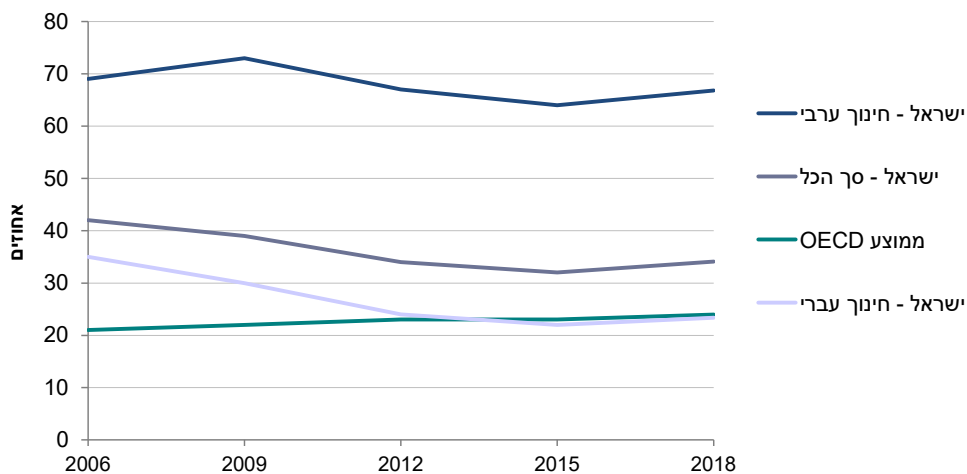
תלמידים מצטיינים הם מי שהשיבו בהצלחה גם על שאלות בדרגת קושי גבוהה (רמות 5-6), ואילו תלמידים מתקשים הם מי שהשיבו בהצלחה רק על שאלות בדרגת קושי נמוכה (ברמה הנמוכה מרמה 2).

1 הנתונים מתוך דוח של הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך (ראמ"ה). למידע נוסף והרחבה ראו: https://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Rama/MivchanimBenLeumiYim/PISA_2018.htm

ממצאי המחקר העלו כי שיעור המתקשים באוריינות מתמטית עלה מ-32% בשנת 2015 ל-34% בשנת 2018. שיעור המצטיינים בתקופה זו נשאר יציב ועמד על 9%.

בשנת 2018 שיעור המתקשים באוריינות מתמטית בבתי ספר בחינוך הערבי¹ היה גבוה באופן ניכר משיעורם בבתי ספר בחינוך העברי (67% לעומת 23%, בהתאמה). בשנים 2006-2018 ירד שיעור המתקשים בבתי ספר בחינוך העברי (מ-35% ל-23%, בהתאמה), בעוד שבבתי ספר בחינוך הערבי הוא נשאר כמעט ללא שינוי (69%-ו-67%, בהתאמה).

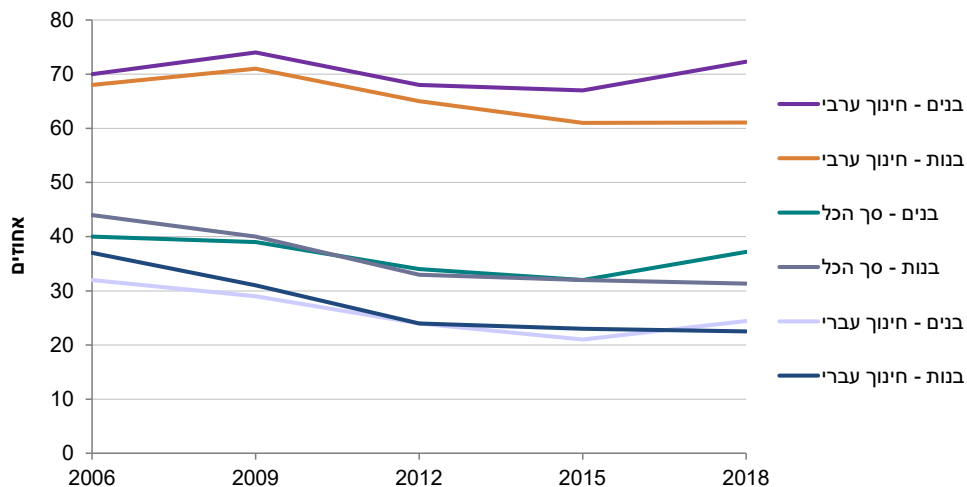
מתקשים באוריינות מתמטית במחקר פיז"ה בישראל (לפי פיקוח) ובמדינות ה-OECD (ממוצע) שנים נבחרות

1 כולל את המגורים האלה: הערבי, הבדווי, הדרוזי והצ'רקסי.

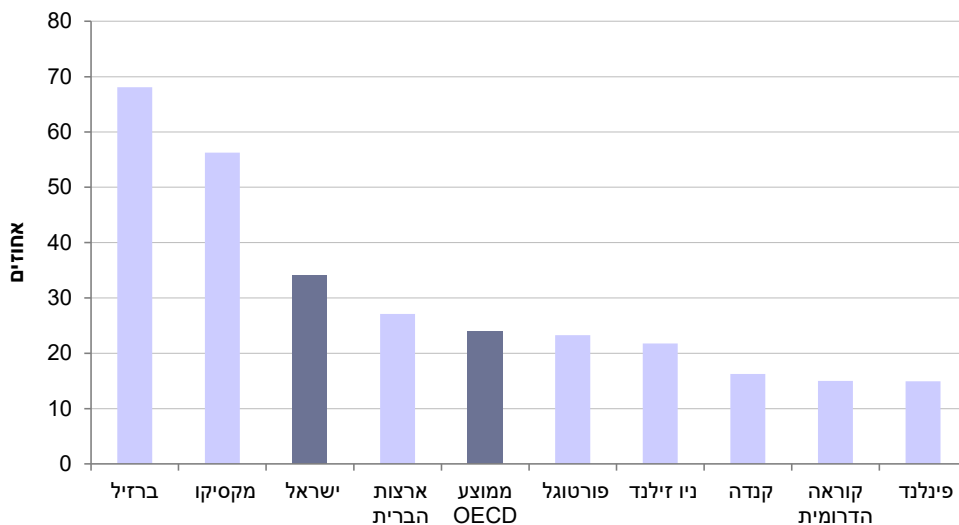
בבתי ספר בחינוך העברי לא היה הבדל ניכר בין בנים לבנות בשיעור המתקשים באוריינות מתמטית בשנת 2018. לעומת זאת, בבתי ספר בחינוך הערבי נמצא כי בנות מתקשות פחות מבנים (61% לעומת 72%, בהתאמה). שיעור המצטיינים בבתי ספר בחינוך העברי היה כמעט כפול בקרב בנים לעומת בנות (14%-ו-9%, בהתאמה).

מתקשים באוריינות מתמטית במחקר פיז"ה, לפי מין ופיקוח שנים נבחרות

בשנת 2018 שיעור המתקשים באוריינות מתמטית בישראל היה גבוה מהממוצע במדינות ה-OECD (34% ו-24%, בהתאמה), ואילו שיעור המצטיינים בישראל היה נמוך מעט מהממוצע במדינות אלו (9% ו-11%, בהתאמה). השיעור הממוצע של מתקשים ומצטיינים במדינות ה-OECD נשאר דומה במשך השנים.

מתקשים באוריינות מתמטית במחקר פיז"ה בישראל ובמדינות ה-OECD 2018

קשר בין העבודה לבין מקצוע הלימוד בתואר הראשון

בשנת 2018 נערך סקר השכלה גבוהה¹ בקרב מי שהחלו את לימודי התואר הראשון במוסדות להשכלה גבוהה שבע שנים קודם לכן (תשע"א, 2010/11). בסקר נבחנו מגוון נושאים כגון שיפור המיומנויות בעקבות הלימודים, שביעות רצון מהלימודים, הקשר בין השכלה גבוהה לתעסוקה ומאפייני תעסוקה.

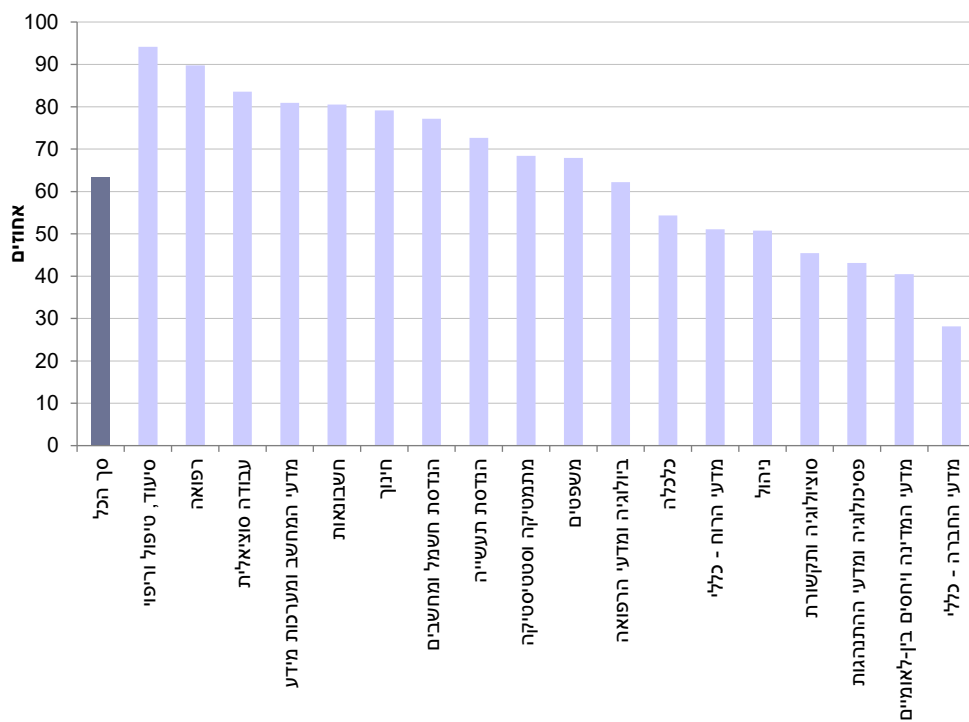
1 לפירוט המתודולוגיה של הסקר ראו:

https://www.cbs.gov.il/he/mediarelease/doclib/2020/181/06_20_181nispach.pdf

בסקר נשאלו המועסקים באיזו מידה עבודתם קשורה למקצוע לימודיהם בתואר הראשון. כשני שלישים (63.4%) דיווחו שעבודתם קשורה במידה רבה מאוד או במידה רבה ללימודי התואר הראשון. נמצאה שונות גבוהה בין מקצועות הלימוד במידת הקשר שבין העבודה ללימודים. אחוז גבוה של מועסקים שדיווחו על קשר בין העבודה ללימודים נמצא בקרב מי שלמדו טיפול וריפוי (94.1%), רפואה (89.8%) ועבודה סוציאלית (86.3%). לעומת זאת, אחוז נמוך של מועסקים שדיווחו על מידה של קשר בין העבודה ללימודים נמצא בקרב מי שלמדו מדעי החברה - כללי (28.2%), מדעי המדינה ויחסים בין-לאומיים (40.5%), פסיכולוגיה ומדעי ההתנהגות (43.1%) וסוציולוגיה ותקשורת (45.4%).

מועסקים שדיווחו על קשר במידה רבה מאוד או במידה רבה בין מקצוע הלימוד בתואר הראשון לבין עבודתם, לפי מקצוע לימוד

2018

למילון המונחים

לנתוני התרשימים

ללוחות השנתיים - חינוך והשכלה

לעמוד הנושאי - חינוך והשכלה

לעמוד הנושאי - סקר ארוך טווח